

דוח מבקר המועצה

לשנים 2013 - 2014

אב תשע"ד

אוגוסט 2014

כ"ד אב תשע"ד
20 באוגוסט 2014

לכבוד
מר עודד רביבי
ראש המועצה

שלום רב,

הנדון : דוח מבקר המועצה לשנים 2013 - 2014

הנני מתכבד להגיש את דוח מבקר המועצה לשנים 2013 - 2014 בהתאם לסעיף 66 ל' (א) לצו בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה ושומרון) תשמ"א.

הדוח כולל ממצאים, מסקנות והמלצות בנושא החברה הכלכלית, ואני מקווה כי תמצא בו כלי עזר מועיל לשיפור התפקוד והניהול בנושאים שנבדקו.

אני מוצא לנכון לציין לחיוב את שיתוף הפעולה המלא לו זכיתי מצד עובדי החברה הכלכלית ועובדי המועצה והנהלתה במהלך עבודת הביקורת.

בהתאם לאמור בצו, מועבר בזה עותק מהדוח לחברי ועדת הביקורת.

בצו נקבע, כי בתוך 3 חודשים ממועד קבלת הדוח מהמבקר, עליך להגיש לוועדת הביקורת את הערותיך על הדוח, ולהעביר העתק ממנו בצירוף הערותיך למליאת המועצה.

בברכה,

תמיר פוגל
מבקר המועצה

העתק :
חברי ועדת ביקורת

דוח ביקורת בנושא:

החברה הכלכלית

תוכן עניינים

עמוד

5	מבוא1
6	עיקרי הממצאים וההמלצות	.2
24	נתונים כספיים3
29	מוסדות החברה	.4
31	תקציב ותכניות עבודה	.5
33	ניהול כספי	.6
34	דוחות כספיים	.7
36	הון מניות	.8
37	הנפקת שטרי הון	.9
41	השקעה בחממה טכנולוגית (מופ"ת ביהודה)	.10
43	כח אדם ושכר	.11
51	בקרה וביקורת	.12
	תחומי פעילות עיקריים	.13
52	13.1 כללי	
54	13.2 אספקת שירותי תקשורת סלולרית	
59	13.3 שיווק והתקנת קולטים לייצור חשמל	
62	13.4 השכרת קרוואנים לתושבים	
68	13.5 הפקת עיתון המועצה (אפרעתון)	
74	13.6 ניהול אתר אינטרנט ודף פייסבוק	
76	13.7 פעילויות עסקיות נוספות	
79	פעולות מתוכננות	.14
84	מעקב אחר תיקון ליקויים שצוינו בדוח משרד הפנים	.15
89	הבסיס החוקי לעבודת המבקר	

1. מבוא

החברה הכלכלית לפיתוח אפרתה בע"מ (להלן החברה) הוקמה ע"י המועצה בשנת 1993. משרדי החברה ממוקמים בבניין המועצה, והחברה משלמת עבור השימוש בהם (דמי ניהול) סך של 1,000 ₪ לחודש. מטרת החברה כפי שפורסמו לציבור באתר האינטרנט של המועצה, כוללות הקמה וניהול של מיזמים מניבים לטובת פיתוח היישוב, ושיפור איכות החיים של התושבים.

דירקטוריון החברה מונה 8 חברים, מתוכם 3 חברי מועצה, 3 עובדי מועצה ו- 2 נציגי ציבור. בתחילת הביקורת העסיקה החברה 4 עובדים בהיקף של כ- 3.5 משרות, ועם סיום הביקורת 3 עובדים בהיקף של כ- 2.5 משרות. בנוסף, החברה התקשרה על בסיס קבוע עם יועץ משפטי, מנהל חשבונות ורואה חשבון במיקור חוץ, ועם מספר נותני שירותים בתחומים שונים.

במהלך התקופה שנסקרה פעילות החברה התמקדה באספקת שירותי תקשורת סלולרית, השכרת קרוואנים לתושבים, הפקת עיתון המועצה (אפרעתון) וניהול אתר האינטרנט (ודף הפייסבוק) של המועצה. בתקופה זו בוצעה פעילות גם בתחומים נוספים, ובכלל זה התקנת קולטים סולאריים על גגות מבנים לייצור חשמל, שיווק מתקנים לייצור אשפה אורגנית, הפעלת מועדון עסקי (נטוורקינג), ועוד. בנוסף, נערכו תכניות ופעולות ראשוניות לקידום פרויקטים, כגון הקמת קאונטרי קלאב בשכונת הזית, ובוצעו בדיקות היתכנות למיזמים נוספים.

הביקורת נועדה לבחון היבטים שונים בפעילות החברה, ולבדוק אם היא מתנהלת באופן יעיל ומסודר, ובהתאם להוראות החוק וכללי מינהל תקין. בנוסף, בוצעה בדיקת מעקב אחר תיקון ליקויים ויישום המלצות שנכללו בדוח על התנהלות החברה בשנת 2010, שהגיש רו"ח מטעם משרד הפנים.

במהלך הביקורת נערכו פגישות עם מנכ"ל החברה, עובדות החברה, מנהל החשבונות של החברה, גזבר המועצה ומנהלת החשבונות הראשית במועצה. הביקורת כללה סקירת דוחות, קבצים ומסמכים שנמצאו במשרדי החברה ובכלל זה מאזני בוחן ודוחות כספיים מבוקרים. טיוטת הדוח הועברה לקבלת התייחסות מנכ"ל החברה וגזבר המועצה, על מנת שהערותיהם לממצאים ולמסקנות הביקורת יילקחו בחשבון בעת עריכת הדוח הסופי.

2. עיקרי הממצאים וההמלצות

1. ההכנסות העיקריות של החברה במהלך השנים האחרונות נבעו ממכירות בתחום הטלפונים הניידים, השכרת קרוואנים לתושבים, והצבת קולטים סולאריים לייצור חשמל על גגות מבני ציבור. הכנסות נוספות ממתן שירותים למועצה, כולל הפקת עיתון המועצה (אפרעתון) ותחזוקת אתר האינטרנט, נמצאו בשנים האחרונות במגמת עליה, אולם היוו אחוז קטן יחסית ממחזור ההכנסות.
2. מעבר לכך, לא היו לחברה בשנים האחרונות תחומי פעילות מרכזיים או פרויקטים גדולים שיכלו לייצר הכנסות משמעותיות. בשנת 2011 רווחי החברה הספיקו בקושי למימון עלויות התקורה והשכר של עובדי החברה, והשנים 2010, 2012 ו- 2013 נסתיימו בהפסדים כתוצאה מכך שהוצאות החברה עלו על ההכנסות.
3. הגידול המשמעותי ביותר בהוצאות החברה בסעיף "הנהלה וכלליות" היה בשנים האחרונות בסעיף השכר, שבשנת 2011 גדל בשיעור 44% לעומת שנה קודמת, ובשנת 2012 בשיעור 28% לעומת שנה קודמת. מנתוני מאזן בוחן לשנת 2013 עולה, כי הוצאות החברה בסעיף השכר בשנה זו עלו במקצת והיו בסכום דומה לשנה הקודמת.
4. לאחרונה צומצמו היקפי הפעילות של החברה, בין היתר עקב הקיטון במספר לקוחות הטלפונים הניידים, והצמצום במספר הקרוואנים להשכרה בעקבות חידוש תנופת הבנייה ביישוב.

לנוכח העדר הרווחיות והירידה בהכנסות בתחומי פעילות עיקריים, מומלץ לצמצם באופן משמעותי את עלויות השכר והתקורה של החברה, ולבחון אפשרות לקדם מיזמים עסקיים באמצעות העסקת עובדים במספר מצומצם, במשרות חלקיות או באמצעות העסקה זמנית לפי פרויקט, תוך הסתמכות או קבלת סיוע מעובדי המועצה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיטוט הדוח כי בשל העדר הרווחיות, ועדת הביקורת יחד עם יו"ר הדירקטוריון עורכים דיונים בנושא ומתכוונים לצמצומים נוספים שיובאו לאישור הדירקטוריון.

5. בבדיקת פעילות מוסדות החברה נמצא, כי נערכות ישיבות שוטפות של הדירקטוריון, המתועדות ברישום מדויק ומסודר בפרוטוקולים. לביקורת נמסר כי בחברה פועלות מספר ועדות, בנושאי כוח אדם, מכרזים, ביקורת והנחות. יצוין כי בחברה אין ועדת כספים שאמורה לעסוק בניהול כספים והשקעות, ולדון בתקציב ובדוחות הכספיים.

מנכ"ל החברה ציין בהתייחסותו לטיוטת הדוח, כי לחברה אין ועדת כספים מאחר ואין צורך בכך, והדיונים הנדרשים בנושא מובאים לדיון בדירקטוריון.

6. במועד הביקורת, לא נמצאו במשרדי החברה ספרי תקציב שנתיים. נמצא שהנהלת החברה אינה נוהגת להגיש לאישור הדירקטוריון או למליאת המועצה בסוף כל שנה, הצעת תקציב לשנת הפעילות הבאה. במשרדי החברה נמצא קובץ אקסל של תקציב החברה לשנת 2012, שלדברי המנכ"ל הוכן לצורך תכנון הפעילות. לא נמצא תיעוד לכך שהקובץ נדון או אושר ע"י גורם כלשהו. במועד הביקורת לא נמצאו בחברה קבצים נוספים של תקציבי שנים קודמות.

מומלץ שהנהלת החברה תכין לקראת סוף כל שנה הצעת תקציב מפורטת לפעילות החברה במהלך השנה הבאה, שתוגש לאישור הדירקטוריון ומליאת המועצה.

מנכ"ל החברה ציין בהתייחסותו לטיוטת הדוח, כי ההמלצה תבוצע לקראת שנת 2015.

7. במועד עריכת הביקורת, לא נמצאה במשרדי החברה תכנית עבודה שנתית או רב שנתית לפעילות החברה.

מומלץ להכין תכנית עבודה תקופתית המקושרת לסעיפי התקציב, שתאושר מידי שנה על ידי דירקטוריון החברה.

8. במועד הביקורת נמצאו בכספת במשרדי החברה צ'קים דחויים שנשמרו עד למועד הפקדתם בחשבון בבנק הדואר. לא נמצא תיעוד לרישום נפרד של הצ'קים שנשמרו בכספת.

מומלץ לערוך רישום נפרד של תכולת הכספת במשרדי החברה, לצורך תיעוד ובקרה נאותה.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיוטת דוח הביקורת, כי ההמלצה תבוצע.

9. הדוח הכספי השנתי המבוקר ע"י רו"ח טרם הושלם עד לסוף חודש יולי בשנה העוקבת. לביקורת נמסר כי טיוטת הדוח תוגש רק כחודש לאחר מכן. כתוצאה מכך, הדיון בדוח בוועדת ביקורת ובדירקטוריון התאפשר לאחר שחלפו חודשים ארוכים מסיום שנת הכספים.

מומלץ להנחות את רו"ח החברה להקדים את מועד הגשת הדוח הכספי המבוקר, על מנת לאפשר דיון אפקטיבי במשמעויות הדוח בוועדת הביקורת ובדירקטוריון, עד לסוף הרבעון השני של השנה העוקבת.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיוטת דוח הביקורת, כי ההמלצה תבוצע.

10. בתאריך 31.12.2006 העבירה המועצה לקופת החברה הכלכלית סך של 600,000 ₪ בגין הגדלת הון המניות של החברה. לביקורת הוסבר, כי הגדלת הון המניות בוצעה על רקע גירעון כספי של החברה ומחסור בתזרים מזומנים שנדרש למימון השלמת עבודות הפיתוח בשכונת דקל מערב.

11. ממועד הקמת החברה הכלכלית ועד לשנת 2013 העבירה המועצה לקופתה סך כולל של 1,814,000 ₪, מתוכם 650,000 ₪ בגין הגדלת הון מניות, ו - 1,164,000 ₪ בגין הנפקות שטרי הון למועצה, שטרי הון שאינם נושאים ריבית, אינם צמודים למדד, ולא נקבע עבורם מועד לפירעון. יצוין כי במהלך השנים 2010 - 2013 בלבד, הנפיקה החברה למועצה 7 שטרי הון בסכום כולל של 744,000 ₪, מתוכם 644,000 ₪ עבור השקעות בחבר "מופ"ת ביהודה", ו - 100,000 ₪ עבור מימון פעולות ראשוניות להקמת מרכז ספורט בשכונת הזית.

12. מבנה ההון של החברה מצביע על סיכון לטווח הארוך, עקב גידול משמעותי בהתחייבויותיה כלפי המועצה בגין הנפקות שטרי ההון. בהקשר זה ציין רו"ח מטעם משרד הפנים בדוח שהגיש בחודש ספטמבר 2012, כי דרישת המועצה לפירעון מיידי של שטרי ההון עלולה להוביל לחדלות פירעון של החברה.

הביקורת ממליצה שהחברה תמנע מהנפקות שטרי הון למועצה לצורך מימון פעולות או השקעות בגופים חיצוניים, המגדילות את הסיכון ואת התחייבויות החברה לטווח הארוך.

עוד מומלץ, שכאשר החברה אינה מסוגלת לממן פעולות ראשוניות לביצוע פרויקט עבור המועצה, תוגש לגזברות המועצה חשבונית לתשלום עבור העבודה, ולא יועבר מימון באמצעות הנפקת שטר הון.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיטת דוח הביקורת שההמלצה מתקבלת, והחברה תנפיק חשבוניות עפ"י הפעילויות והשירותים אותם תרכוש המועצה.

13. בסוף שנת 2013 מצבת כח האדם בחברה מנתה 4 עובדים שהועסקו בהיקף של כ - 3.5 משרות. לקראת סיום הביקורת פרשה מהחברה עובדת ותיקה שהועסקה כמנהלת פרויקטים ותקשורת, והיא נקלטה בתפקיד אחר כעובדת מועצה.

14. בנוסף לעובדים שקיבלו משכורות, העסיקה החברה עובדים נוספים על בסיס קבוע במיקור חוץ, ובכלל זה יועץ משפטי, מנהל חשבונות, ורו"ח שביקר את הדוחות הכספיים. כמו כן, החברה התקשרה עם נותני שירותים לצורך הפקת עיתון המועצה, כולל סגן עורך העיתון, עורכת גרפית, עורכת לשונית ומתרגמת, ועם נותני שירותים נוספים כגון מתכננים ויועצים.

15. 3 עובדות החברה קיבלו במועד הביקורת שכר עבור ביצוע עבודה מהבית בשעות הלילה. נמצא, כי העובדות לא נדרשו להגיש למנכ"ל החברה דיווח חודשי המפרט את זמן ואת מהות העבודה שבוצעה מביתן. לביקורת הוסבר כי העבודה בשעות הלילה נועדה לצורך מתן שירות דחוף ללקוחות הטלפונים הניידים ומתן מענה מידי לתושבים שפנו באמצעות אתר האינטרנט ודף הפייסבוק. הביקורת המליצה למנכ"ל החברה לבחון מחדש את נחיצות העבודה בשעות הלילה, בהיקף ובאופן שצוין לעיל.

גזבר המועצה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ישנו צורך שנדרש מהנהלת המועצה לעדכן את אתר האינטרנט והפייסבוק גם בשעות הערב והלילה עפ"י הדרישה והצורך, ועל כך המועצה זוכה לשבחים מהתושבים על המענה המהיר והענייני.

מנכ"ל החברה ציין בהתייחסותו לטיוטת הדוח, כי החברה בוחנת כל הזמן את היקף העבודה בכלל ואת נחיצות העבודה בערב בבית בפרט ומתאימה אותו לצורכי העבודה. המנכ"ל ציין, כי לקוחות הטלפונים הסלולריים זקוקים לשירות וטיפול גם בשעות לא קונבנציונליות ולכן החברה עומדת לשירותם, כמו מוקדי סלקום אחרים ואף יותר מזה.

הביקורת ממליצה להימנע מתשלום שכר גלובלי עבור ביצוע עבודה מהבית בשעות הלילה, ללא קבלת דיווח חודשי המפרט את זמן ואת מהות העבודה שבוצעה בכל לילה על ידי כל אחת מהעובדות.

16. בחוזי ההעסקה של עובדי החברה לא צוין שכר הבסיס, ובתלושי השכר לא צוינו אחוזי המשרה, אלא ימי העבודה ושעות העבודה. מנהל החשבונות של החברה מסר לביקורת, כי במערכת היה בסיס קבוע של שעות עבודה לכל עובד ומידי חודש התקבל מייל מהחברה לגבי השעות שצריך להוריד או להוסיף לכל עובד בהתאם לביצוע בפועל. כתוצאה מכך, המשכורות שולמו לפי היקפי משרה משתנים, בהתאם למספר השעות שדווחו במייל למנהל החשבונות.

מומלץ לעדכן את חוזי ההעסקה של עובדי החברה ולכלול בהם הגדרות תפקיד, כפיפות, היקף העסקה (אחוז משרה), שעות עבודה, סכום השכר הבסיסי, תוספות, דמי נסיעות, ותנאים סוציאליים.

מנכ"ל החברה ציין בהתייחסותו לטיוטת הדוח, כי בעת כניסתו לתפקיד לא נמצאו חוזים והגדרת שעות וכד' של העובדים. לדבריו, הפעולות שנעשו על ידו כללו עדכון לכל עובד של תנאי העסקה וכל הסעיפים שצוינו לעיל, מלבד סכום השכר הבסיסי שלא עודכן מפני שתנאי ההעסקה נסגרו עם העובדים לפני כניסתו לתפקיד. עוד ציין המנכ"ל, שעבור כל עובד אחר שעבד בחברה מאז, צוין גם שכרו במסמך תנאי העסקה.

17. במועד הביקורת, החברה לא העבירה למנהל החשבונות שהכין את תלושי השכר, העתקים מהחוזים האישיים שנחתמו עם העובדים, ואף לא את דוחות הנוכחות החודשיים של כל עובד. כתוצאה מכך, לא היתה אפשרות לערוך בקרה נאותה על התאמת תלושי השכר לתנאי החוזים ולנוכחות בעבודה.

מומלץ להעביר למשרד מנהל החשבונות העתקים של חוזי ההעסקה ודוחות הנוכחות, על מנת לאפשר בקרה נאותה על תשלומי השכר.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיוטת דוח הביקורת, כי ההמלצה מיושמת מזה מספר חודשים.

18. עד לחודש יולי 2013 רישומי הנוכחות של עובדי החברה התבצעו באופן ידני, כמו גם רישומי הצבירה והניצול של ימי מחלה וחופשה. במהלך הביקורת, הוחלט להעביר את מערכת דיווחי הנוכחות של עובדי החברה למערכת השכר הממוחשבת של עובדי המועצה. לביקורת נמסר, כי מחודש אוגוסט 2013 ואילך, תלושי השכר של עובדי החברה נערכים על ידי מנהל החשבונות של החברה על פי דיווחי הנוכחות שנקלטו במערכת הממוחשבת של המועצה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיטת הדוח, כי רישום הנוכחות, החופשות, והמחלות נעשה באופן מסודר וממוחשב והחופשות אינן חורגות.

19. נמצאו פרוטוקולים מסודרים של ישיבות ועדת ביקורת של החברה, בהם נרשמו פרטי הנוכחים, עיקרי הדיונים והמלצות הוועדה. נמצא כי הוועדה לא קיבלה דיווחים בכתב לגבי ביצוע החלטותיה, ולפיכך לא קיים תיעוד למעקב מסודר אחר יישום המלצות הוועדה.

מומלץ שהוועדה תדרוש מעת לעת ממנכ"ל החברה להגיש לה דיווח בכתב לגבי יישום המלצות קודמות של הוועדה, כדי להבטיח פעילות תקינה של מנגנוני פיקוח וביקורת פנימית על פעילות החברה.

20. ככלל, חברה כלכלית עירונית אמורה להיות בנויה על היסוד הכלכלי, לפיו היא גוף עסקי שמטרתו להפיק רווחים מפעולותיו, והיסוד הציבורי, לפיו על החברה לקדם פרויקטים בעלי חשיבות ציבורית. במועד הביקורת החברה עסקה, בין היתר, בשיווק מוצרי צריכה, כגון: טלפונים ניידים, קולטים סולאריים לייצור חשמל, ומתקנים לייצור אשפה אורגנית, במטרה לייצור יתרון לגודל באמצעות ריכוז כח הקניה של תושבי האזור, תוך השארת שולי רווח כספי לחברה.

הביקורת ממליצה לבחון אם פעילויות החברה במטרה לייצר רווחים אכן מבוצעות בתחומים או בפרויקטים בעלי חשיבות ציבורית.

21. בשנים האחרונות המועצה תמכה וסייעה רבות לחברה הכלכלית בדרכים שונות, ובכלל זה על ידי רכישת שירותים, כגון הפקת עיתון המועצה, תחזוקת אתר האינטרנט, ורכישת שירותי תקשורת סלולרית לעובדי המועצה. בנוסף, התבצע סיוע באמצעות הפניית תחומי פעילות שבוצעו בעבר ע"י עובדי מועצה, לעיתים תוך ויתור על הכנסות, כגון תקבולים מהשכרת קרוואנים שבבעלות המועצה. לביקורת לא הומצאו תחשיבים כלכליים לפיהם ניתן להעריך את הכדאיות הכלכלית של המועצה ברכישת השירותים הנ"ל מהחברה, או נתונים השוואתיים לגבי עלויות רכישתם מספקי שירות אחרים.

מאחר ומדובר בכספי ציבור, מומלץ שגזברות המועצה תבחן מעת לעת את הכדאיות הכלכלית של הזמנות שירותים שונים מהחברה, בין היתר באמצעות השוואתן לחלופות אחרות בשוק החופשי.

גזבר המועצה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי המועצה מתייחסת לחברה הכלכלית (מבחינת קבלת שירותים) בהתייחסות כלכלית בלבד, אולם אופן השירות וטיבו הינו גורם מרכזי בשיקוליה הכלכליים של המועצה, שניתנים ברמה גבוהה ובגיבוי בשעת הצורך או בשעת חירום. כמו כן, חשוב למועצה ליצור אופק כלכלי ותשתית טובה לחברה שהמועצה הינה בעליה המלאים, וכל האמור לעיל נעשה כמובן בכפוף לכל דין המחייב את המועצה.

22. במועד הביקורת לא נמצא תיעוד לכך שהמועצה קיבלה הצעות מחיר מחברות סלולר או מספקי תקשורת אחרים, במטרה להשוות עלויות מול המחירים שנגבו ממנה בתחום זה על ידי החברה הכלכלית.

לנוכח התגברות התחרות בתחום הסלולר, מומלץ שהמועצה תבחן אפשרות להוזיל עלויות בתחום התקשורת הסלולרית, באמצעות קבלת הצעות מספקים או חברות אחרות.

גזבר המועצה ציין בתגובתו לטיוטת דוח הביקורת, כי המועצה נמצאת בהליך מתקדם לבחינת הצעות של ספקי סלולארי אחרים.

23. בפרוטוקול ישיבת ועדת הביקורת של החברה מיום 25.7.13 צוין, כי מנהל החשבונות של החברה הצביע על ירידה חדה ברווח הגולמי מהפעילות בתחום הסלולר. בפרוטוקול ישיבת הוועדה מיום 27.5.14 צוין, כי מניתוח פעילויות החברה עולה כי תחום הטלפונים הניידים נמצא בגרעון לאחר זקיפת החלק היחסי של הוצאות הנהלה וכלליות.

הביקורת ממליצה להכין תחשיב מפורט של עלויות התקורה (סעיפי שכר, הנהלה וכלליות) בכל אחד מתחומי פעילות החברה, בהתאם לתפקידים ולחלוקת העבודה בפועל, במטרה לאתר תחומי פעילות הגורמים או העלולים לגרום בטווח הקרוב הפסדים לחברה.

24. בפרוטוקול ישיבת ועדת ביקורת של החברה מיום 27.5.14 צוין, כי ענף הטלפונים הסלולריים מפסיד ונראה שרוב מנגנון החברה הוא סביב הטלפונים. מנכ"ל החברה התבקש לבדוק בתוך שבועיים אפשרות להעברת המנויים והטיפול בהם לחברה מסחרית המטפלת בתחום ובעלת מנגנון קיים. בפרוטוקול צוין, כי ייקבע מועד לישיבה עד אמצע חודש יוני 2014 שבה המנכ"ל ידווח על בדיקתו, ולפיה ייקבעו המשמעויות באחזקת כוח האדם בחברה.

מומלץ להשלים את בדיקת הנושא, ובמידת הצורך לבחון דרכים נוספות להמשך הטיפול השוטף בלקוחות החברה בתחום הסלולר תוך התייעלות וחיסכון מרבי בעלויות השכר והתקורה של החברה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח כי הנושא נמצא בבדיקה בימים אלו, ונבדקת האפשרות של מכירת תיק הסלולר של החברה או עריכת שינוי במסלולים המוצעים ע"י חברת סלקום.

25. בדיקת הטיפול בהשכרת הקרוואנים העלתה, כי בעבר נלקח מהשוכרים צ'ק ביטחון בסך 2 חודשי שכירות שנועד להחזרה בתום השכירות, וצ'ק נוסף בסך חודש שכירות אחד, שלא הופקד בבנק, ואילו במועד הביקורת התקבל מהם צ'ק בסך 2,000 ₪ וצ'ק נוסף בסך 1,000 ₪ שנשמר בכספת. במשרדי החברה לא נמצא נוהל או מסמך המתעד את השינוי שחל במדיניות החברה לגבי גובה הפיקדון.

מומלץ להכין נוהל כתוב בנושא על מנת להבטיח טיפול אחיד ושוויוני מול השוכרים, ולאפשר מעקב ובקרה נאותה.

26. בדוח הר"ח מטעם משרד הפנים צוין, כי החברה משכירה קרוואנים השייכים למועצה שהועברו אליה ללא תמורה, ובספרי המועצה לא נרשמות הכנסות מהשכרת קרוואנים ולא נערכת התחשבות כספית בין המועצה לבין החברה בגין הכנסות אלה. לר"ח שערך את הדוח הוסבר שהנושא בטיפול, והוא המליץ שהחברה תערוך התחשבות עם המועצה בגין השכרת הקרוואנים. נמצא כי למרות האמור, טרם נערכה התחשבות בנושא בין החברה הכלכלית לבין המועצה.

מומלץ לעגן בחוזה את תנאי ההתקשרות בין המועצה והחברה בנושא, בו ייקבעו חובות החברה ואופן הטיפול הנדרש בהשכרה ובתחזוקת הקרוואנים, ואחוז קבוע מסך ההכנסות שישולמו לחברה עבור מתן השירות למועצה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ההמלצה מתקבלת, אולם הנושא פחות רלוונטי בשל הפינוי הצפוי של הגבעות לקראת בניית הקבע.

27. בתקופה האחרונה פחתה כמות הקרוואנים המושכרים ע"י החברה, עקב חידוש הבניה בשכונות התמר והדגן שחייבה פינוי קרוואנים מהשטח המיועד לבניה. לביקורת נמסר כי במהלך השנה הקרובה יפנו רוב הקרוואנים המוצבים כיום בשטחים אלו.

לנוכח הצמצום הניכר במספר הקרוואנים להשכרה, מומלץ לבחון אפשרות להעביר את המשך הטיפול בנושא לעובדי המועצה, לצורך התייעלות וחסכון בעלויות השכר והתקורה של החברה.

גזבר המועצה ציין בתגובתו לטיטת דוח הביקורת, כי למועצה אין את כח האדם המתאים והמיומן לטיפול בכל האספקטים השונים של השכרת הקרוואנים, וחבל לוותר על הניסיון הנצבר בנושא בחברה הכלכלית.

28. בשנת 2011 המועצה העבירה את הטיפול בעריכה ובהפקה של עיתון המועצה לידי החברה הכלכלית, תמורת תשלום שנתי עבור השירות. בהתאם לכך, הקצתה המועצה תקציב שנתי לצורך הפקת העיתון, והתשלומים בגין שירות זה נכללו במסגרת ההתחשבות הכספית בין החברה לבין המועצה. במועד הביקורת, לא נמצא תחשיב כלכלי לפיו נקבע הסכום המועבר ע"י המועצה בגין הפקת העיתון.

29. לא נמצא הסכם התקשרות בין החברה לבין המועצה בנושא הפקת עיתון המועצה, שאמור לפרט את חובות החברה, אופן ביצוע העבודה, והתמורה שתשולם על ידי המועצה. לביקורת הוסבר כי הסכומים המועברים לחברה בגין הפקת העיתון נקבעים לפי הסכום השנתי שהוקצב לכך ע"י המועצה המחולק לתשלומים, ללא קשר למספר הגיליונות המופקים בפועל ע"י החברה.

הביקורת ממליצה לעגן בחוזה את ההתקשרות בין המועצה לבין החברה הכלכלית בנושא, בו ייקבעו חובות החברה בנוגע להפקת עיתון המועצה והתמורה שתשולם לחברה עבור מתן השירות.

עוד מומלץ, כי לאחר הפקת כל גיליון תמציא החברה למועצה חשבונית מסודרת שתפרט את עלויות ההפקה וההפצה של העיתון בהתאם לתעריפים שנקבעו בחוזה, על מנת לאפשר בקרה נאותה על התמורה המשולמת לחברה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ישנו סכום שנתי שהוקצב ע"י המועצה להפקת העיתון, ומסגרת התקציב נשמרת. לדבריו, המועצה קיבלה מסמך המפרט את העלויות השונות, ואחת לרבעון מוציאה החברה הכלכלית חשבון עם העלויות של העיתונים שהופקו באותו הרבעון לאישורו של גזבר המועצה. עוד ציין מנכ"ל החברה, כי בכל מקרה המועצה והחברה ישקלו האם לצאת למכרז.

30. במועד הביקורת עיתון המועצה הופץ מעבר לתחום היישוב, וחולק גם לתושבי קרית ארבע ויישובים נוספים באיזור גוש עציון. מנכ"ל החברה הסביר לביקורת, כי הדבר נובע ממדיניות של מיצוב אפרת כבירת גוש עציון, ויש לכך גם ערך כלכלי מאחר והמפרסמים מעוניינים שהעיתון יהיה בתפוצה רחבה יותר.

הביקורת ממליצה לבחון את התועלת שבהפצת העיתון גם לתושבי הסביבה, למול העלויות הכרוכות בכך לחברה הכלכלית ולמועצה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ראש המועצה רואה חשיבות במיצובה של אפרת כבירת עציון, ומכאן נבעה ההחלטה להפיץ את העיתון בתפוצה רחבה.

31. בדוחות הכספיים של החברה לא נמצאו רישומי הכנסות ממכירות שטחי פרסום בעיתון המועצה. לביקורת הוסבר כי עפ"י תנאי ההסכם עם החברה הזכיינית שמביאה את העיתון לדפוס, עלויות הפרסומים של המועצה ועלויות ההפקה וההפצה של העיתון, מכוסים במלואם על ידי מכירת שטחי הפרסום. מנכ"ל החברה מסר לביקורת, שהרווח ממכירת שטחי הפרסום בעיתון מגולם במחיר זול יותר שהחברה מקבלת עבור פרסומי המועצה.

מומלץ לבחון פעם נוספת את שיטת ההתקשרות מול הזכיינית, במטרה לבדוק אם באפשרות החברה הכלכלית לקבל אחוז מסוים מההכנסות בגין מכירת שטחי פרסום מעל היקף מסוים.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי בעבר המועצה ניהלה את הפקת ומכירת הפרסומות בעיתון ללא הצלחה מרובה, ובעקבות כך הוחלט לעבור למתכונת אחרת שבה גם המועצה וגם מפיק העיתון עם הפרסומות מרוויחים. לדבריו, המועצה מקבלת מחיר נמוך יותר מעלויות הפקת העיתון, והמפיק מרוויח באופן חלקי ממכירת הפרסומות, כך שהמועצה יודעת מהם עלויות הפקת העיתון ואינה תלויה במכירת פרסומות שמטבע הדברים משתנות מגיליון לגיליון.

32. התקשרות החברה הכלכלית עם סגן עורך עיתון המועצה התבצעה ללא הליך מכרזי, ללא חתימה על הסכם, וללא קבלת אישור העסקה מדירקטוריון החברה.

מומלץ לאשר את ההתקשרויות עם נותני שירותים על בסיס קבוע על ידי הדירקטוריון, ולעגן את תנאי ההתקשרות בהסכם חתום.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי אין צורך לערוך מכרז לתפקידי מומחים או יועצים, ולא נהוג להביא לאישור הדירקטוריון העסקת יועץ או עובד על עוד עלותו נמצאת במסגרת מטרות ותקציב הפרויקט. עוד ציין מנכ"ל החברה, כי בכל מקרה הדבר נעשה בעצה אחת עם יו"ר הדירקטוריון ובמידת הצורך בשיתוף חברי דירקטוריון נוספים הרלוונטיים לנושא.

33. המועצה העבירה את הטיפול באתר האינטרנט ובדף הפייסבוק של המועצה לידי החברה, תמורת תשלום שנתי עבור קבלת השירות. בעקבות כך, הקצתה המועצה תקציב שנתי לצורך הטיפול בנושא, ותשלומי המועצה עבור השירות נכללו במסגרת ההתחשבות הכספית בין המועצה לבין החברה. לביקורת לא הוצג הסכם בין החברה לבין המועצה בנושא ניהול אתר האינטרנט ודף הפייסבוק.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת דוח הביקורת, כי ישנו חוזה בין המועצה והחברה הכלכלית, אולם החברה נמצאת במגע עם מנכ"ל המועצה להסדרת חוזה חדש, לאור הצרכים וההתפתחויות בתחום. עוד ציין המנכ"ל, כי מוגשת למועצה אחת לרבעון בקשת תשלום לאישור הגזבר עבור החלק היחסי שהוקצב לנושא על ידי המועצה ובתוספת עלויות חריגות מהחוזה שיש לחברה הכלכלית עם חברת דורנט.

הביקורת ממליצה להשלים את הסדרת ההסכם החדש בין החברה לבין המועצה, בנושא ניהול אתר האינטרנט ודף הפייסבוק.

עוד מומלץ, שתשלומי המועצה עבור קבלת השירות יתבצעו כנגד הצגת חשבוניות על ידי החברה, בהן יפורטו העלויות והיקף העבודה שבוצעה בפועל.

34. במועד הביקורת, פורסמו באתר האינטרנט של המועצה 19 תחומים בהם מתוכננות פעילויות של החברה הכלכלית. הביקורת קיבלה הסברים ממנכ"ל החברה לגבי פעילות שבוצעה או מתוכננת להתבצע בכל אחד מהתחומים שפורסמו לציבור, כמפורט בסעיף 14.5 בדוח.

מומלץ לעדכן באופן שוטף את המידע המופץ לתושבים באתר האינטרנט של המועצה, לגבי הפעולות המתוכננות של החברה.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ההמלצה תבוצע.

הביקורת גם ממליצה, שמנכ"ל החברה הכלכלית יגיש מידי רבעון לחברי הדירקטוריון ולמליאת המועצה דוח עדכני לגבי הפעולות שבוצעו או שאמורות להתבצע במהלך הרבעון הקרוב, בכל אחד מהתחומים שפורסמו לציבור באתר האינטרנט.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיטת הדוח, כי הדיווח השוטף נעשה באופן מסודר בישיבות הדירקטוריון.

35. בבדיקת מעקב אחר תיקון ליקויים שצוינו בדוח רו"ח משרד הפנים שהוגש בחודש ספטמבר 2012, עלו בין היתר הממצאים הבאים:

35.1 עד למועד הביקורת לא נעשתה פנייה למשרד הפנים לצורך קבלת האישור לשינויים שנעשו בתקנון להגדלת הון המניות של החברה. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי לא נדרש אישור שר הפנים אלא אישור הממונה על היישובים ביו"ש, ובעקבות הדוח תפנה החברה לקבלת אישור הממונה. נמצא כי עד למועד הביקורת, טרם התקבל בחברה אישור בנושא מהממונה.

מומלץ לפנות לממונה על היישובים ביו"ש לצורך קבלת אישור לשינויים שנעשו בתקנון החברה להגדלת הון המניות.

35.2 עד למועד הביקורת, החברה לא החילה על עצמה בתקנונה את הוראות נוהל אסדרת חברה עירונית בדבר סעיפים שיש לכלול בתקנון, לרבות הוראות בנושאים שצוינו בדוח הרו"ח. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, שנוהל אסדרת חברה עירונית אינו חל על חברות כלכליות ביו"ש, ואין סיבה שהחברה תפעל לפי הנוהל, הכרוך בהשקעת משאבים שאין אותם לחברה.

לדעת הביקורת, נוהלי משרד הפנים, ובכלל זה נוהל אסדרת חברה עירונית, חלים על כלל הרשויות, כולל ביו"ש, ולפיכך על החברה לפעול על פיהם. יתרה מכך, גם אם החברה היתה מקבל פטור מהחובה לפעול על פי הנוהל האמור, מן הראוי היה שתחיל על עצמה את הנוהל באופן וולונטרי, במטרה להסדיר את פעילותה ולקדם כללי מינהל תקין.

מומלץ לכלול בתקנון החברה את הסעיפים שנקבעו בנוהל, לרבות הוראות בדבר הגבלה על קבלת אשראי, החלת דיני מכרזים החלים על המועצה, הגבלה על תנאי קבלה לעבודה ותנאי העסקה של עובדים, כללי ניגוד עניינים, מינוי מנכ"ל ועובדים בכירים, כללי דיווח, ונושאים נוספים כמפורט בדוח.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי החברה נערכת לאישורו של תקנון חדש עפ"י המלצות משרד הפנים.

35.3 עד למועד הביקורת, החברה לא החילה על עצמה בתקנונה את הוראות חוזרי מנכ"ל בנושא כח אדם ושכר. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי חוזרי מנכ"ל משרד הפנים אינם חלים על החברה.

מומלץ לכלול בתקנון החברה גם את ההוראות שנכללו בחוזרי מנכ"ל בנושא כח אדם ושכר.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי החברה נערכת לאישורו של תקנון חדש עפ"י המלצות משרד הפנים.

35.4 בדוחות הכספיים לשנים 2011 ו- 2012 לא ניתן גילוי למקבלי השכר בחברה. בתגובה שנשלחה למשרד הפנים צוין, כי הדבר לא שייך לדוח הכספי וישנם רק 4 עובדים בחברה.

הביקורת ממליצה שהחברה תתן גילוי בדוחותיה הכספיים גם לעובדים המקבלים שכר, כפי שהומלץ בדוח רו"ח משרד הפנים.

35.5 בדוחות הכספיים של החברה לשנים 2011 ו- 2012 לא נכללו ביאורים בדבר אירועים לאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום הדוח. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי הביאור שייך רק אם קרה אירוע שמצריך גילוי, ולא בכל מקרה, וכך תמשיך החברה לפעול.

מומלץ שהחברה תכלול בדוח הכספי גם ביאור בדבר אירועים לאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום הדוח, כפי שהומלץ בדוח הרו"ח.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ההמלצה מבוצעת בפועל בימים אלו.

35.6 עד למועד הביקורת, החברה לא החילה על עצמה בתקנונה את חובת עריכת מכרזים. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי במידה ויושתו על החברות העירוניות ביו"ש התקנות המוחלות על חברות בתוך הקו הירוק, גם החברה תיישם החלטה זו, ועם זאת, בפועל, כל ההתקשרויות שיש עליהן חובת מכרז לפי התקנות, בוצעו על ידי החברה לאחר שנערך מכרז.

מומלץ לכלול בתקנון החברה את הוראות צו המועצות בנוגע לחובת עריכת מכרזים, ולהקפיד על אישור ההתקשרויות ע"י ועדת מכרזים של החברה.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי החברה נערכת לאישורו של תקנון חדש עפ"י המלצות משרד הפנים.

35.7 עד למועד עריכת הביקורת, טרם מונה נציג ציבור כחבר בוועדת מכרזים של החברה הכלכלית.

מומלץ שהדירקטוריון ימנה נציג ציבור כחבר בוועדת מכרזים.

35.8 עד למועד הביקורת, טרם הוכן נוהל פנימי בחברה בנושא ניהול מכרזים.

מומלץ להכין נוהל פנימי בחברה בנושא ניהול מכרזים.

35.9 עד למועד הביקורת, החברה הכלכלית טרם ביצעה התחשבות עם המועצה בגין השכרת הקרוואנים שבבעלות המועצה (כפי שצוין בסעיף 26 לעיל).

מומלץ לבצע התחשבות בין החברה לבין המועצה בגין השכרות הקרוואנים שבבעלות המועצה

3. נתונים כספיים

להלן נתוני הוצאות והכנסות (בש"ח) של החברה הכלכלית במהלך השנים האחרונות, עפ"י הדוחות הכספיים של החברה :

2013 (*)	2012	2011	2010	
2,298,649	3,544,330	2,396,748	2,147,164	סה"כ הכנסות
2,407,949	3,643,866	2,396,612	2,193,214	סה"כ הוצאות
(109,300)	(99,536)	136	(46,050)	סה"כ רווח (הפסד) בשנה

(*) נתוני שנת 2013 עפ"י מאזן בוחן שנמסר לביקורת על ידי מנהל החשבונות של החברה.

להלן סכומי הכנסות החברה הכלכלית בגין שירותים שניתנו על ידה למועצה המקומית אפרת, עפ"י נתוני הדוחות הכספיים של החברה :

2012	2011	2010
₪ 433,292	₪ 290,049	₪ 270,055

(*) כל הנתונים בש"ח.

להלן סכומי הוצאות המועצה בגין התקשרויות עם החברה הכלכלית, עפ"י רישומי הנהלת החשבונות במועצה :

2013	2012	2011	2010	מהות הוצאה
273,968	250,666	190,710	29,201	אפרעתון+אתר האינטרנט
4,860	4,965	15,829		גרפיקה
	1,250		38,454	קומפוסטרים
	360			שונות
8,450				קרוואנים – רווחה
11,800				קורס בניה
37,762				יעוץ בריכה
173,661	176,050	166,472	206,948	טלפונים סלולריים
510,501	433,291	373,011	274,603	סה"כ

(*) כל הנתונים בש"ח.

להלן נתוני המאזנים של החברה הכלכלית לסוף דצמבר בכל שנה,
עפ"י הדוחות הכספיים המבוקרים של החברה:

ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 31 בדצמבר 2011	ליום 31 בדצמבר 2010	
576,533	900,648	675,920	רכוש שוטף
501,975	283,475	141,450	השקעות בחברה מוחזקת
88,029	37,918	13,760	רכוש קבוע, נטו
63,508	63,508	63,508	רכוש אחר והוצאות נדחות
1,230,045	1,285,549	894,638	סה"כ
291,938	485,900	340,228	סה"כ התחייבויות שוטפות
1,030,525	812,026	570,000	התחייבויות לזמן ארוך (שטרי הון)
19,398	19,903	16,826	התחייבויות בשל סיום יחסי עובד מעביד
1,341,861	1,317,829	927,054	סה"כ
649,991	649,991	649,991	הון מניות
(761,807)	(682,271)	(682,407)	יתרת הפסד
(111,816)	(32,280)	(32,416)	סה"כ גירעון בהון
1,230,045	1,285,549	894,638	סה"כ

(*) כל הנתונים בש"ח.

מנתוני הטבלה עולה, כי בסוף שנת 2010 היה לחברה הכלכלית הון עצמי שלילי (גירעון בהון) של כ - 32 אלפי ש"ח, עקב הפסדים צבורים בסך כ - 682 אלפי ₪ שסכומם גבוה מהון המניות. כעבור שנה, בסוף שנת 2011, ההון העצמי השלילי היה בסכום דומה, ושנה לאחר מכן בסוף 2012, ההון העצמי השלילי של החברה הכלכלית גדל לסכום של כ - 112,000 ₪, עקב הפסדים צבורים של כ - 762 אלפי ₪.

במאזן לסוף שנת 2012 נרשם גידול ברכוש הקבוע לעומת סוף שנה קודמת בסך של כ - 50 אלפי ₪, למרות שלחברה הכלכלית אין רכוש קבוע כגון מקרקעין. ממשרד רו"ח של החברה נמסר לביקורת, כי הגידול נבע מהוצאות עבור הכנת תכניות להקמת קאונטרי קלאב בשכונת הזית.

להלן נתוני דוח רווח והפסד (בש"ח) של החברה הכלכלית במהלך השנים האחרונות, עפ"י הדוחות הכספיים של החברה :

סעיף	שנת 2010	שנת 2011	שנת 2012	שנת 2013 (*)
הכנסות ממכירות ואספקת שירותים	2,147,164	2,396,748	3,544,330	2,298,649
הוצאות בגין עלות מכירות ושירותים	1,650,961	1,736,552	2,828,982	1,586,824
הוצאות הנהלה וכלליות	538,161	659,416	809,572	814,641
הוצאות מימון נטו	4,092	644	5,312	6,484
סה"כ הוצאות	2,193,214	2,396,612	3,643,866	2,407,949
רווח (הפסד) נקי	(46,050)	136	(99,536)	(109,300)

(*) נתוני שנת 2013 עפ"י מאזן בוחן שנמסר לביקורת על ידי מנהל החשבונות של החברה.

להלן פירוט מקורות הכנסה העיקריים של החברה בשנים האחרונות, לפי נתוני הדוחות הכספיים :

מקורות הכנסה	2010	2011	2012
מכירה ודמי שימוש טלפונים ניידים	1,522,393	1,556,332	1,356,205
פרסום והפעלת אתר אינטרנט	44,962	183,306	238,769
מכירת מתקני מחזור אשפה	45,937	1,440	--
השכרת מגורונים (קרוואנים)	524,198	591,857	748,689
קולטים סולאריים לייצור חשמל	--	41,671	123,606
קולטים סולאריים ציבורי	--	--	1,053,818
הכנסות נוספות (תחנת דלק, מגרש מכוניות ואזור תעשייה)			20,200
פרויקטים שונים	--	--	750
שונות	9,674	22,142	2,293
סה"כ	2,147,164	2,396,748	3,544,330

(*) כל הנתונים בש"ח.

מנתוני הטבלה לעיל עולה, כי ההכנסות העיקריות של החברה בשנים האחרונות היו ממכירה ודמי שימוש של טלפונים ניידים והשכרת קרוואנים לתושבים, ובשנת 2012 היתה הכנסה משמעותית נוספת מהצבת קולטים סולאריים לייצור חשמל על גגות מבני ציבור.

הכנסות נוספות בגין שירותים שניתנו למועצה עבור הפקת עיתון המועצה ותחזוקת אתר האינטרנט, נמצאו בשנים האחרונות במגמת עליה, אולם היוו אחוז קטן יחסית ממחזור ההכנסות של החברה.

מלבד הפעילות שצוינה לעיל, לא היו לחברה בשנים האחרונות תחומי פעילות מרכזיים או פרויקטים גדולים היכולים לייצר הכנסות משמעותיות, ולכן הרווחים מהפעילויות שצוינו לעיל הספיקו בקושי למימון עלויות התקורה והשכר של עובדי החברה.

להלן פירוט ההוצאות עבור מכירות ושירותים של החברה הכלכלית בשנים האחרונות, לפי נתוני הדוחות הכספיים:

2012	2011	2010	סעיף הוצאה
1,093,009	1,151,361	1,174,970	קניות ודמי שימוש טלפונים ניידים
--	7,173	29,840	קניית מתקני מחזור
562,166	444,980	446,151	השכרה ואחזקת מגורונים (קרוואנים)
920,566	47,202	0	הקמת קולטים סולאריים לייצור חשמל
179,060	85,836	0	פרסום ועריכת עיתון מקומי
51,181	--	--	הוצאות קולטים סולאריים פרטיים
23,000	--	--	הוצאות נוספות (תחנת דלק, אזור תעשייה, תחנת מוניות)
2,828,982	1,736,552	1,650,961	סה"כ

(*) כל הנתונים בשי"ח.

להלן פירוט הוצאות החברה הכלכלית בסעיפי "הנהלה וכלליות" במהלך השנים האחרונות, לפי נתוני הדוחות הכספיים:

2012	2011	2010	סעיף הוצאה
689,060	535,959	370,969	משכורת (שכר ונלוות)
232	8,340	47,432	אחזקת רכב (כולל פחת)
1,070	8,902	11,099	פרסום
12,000	17,000	12,000	שכר דירה
6,086	6,909	(153)	תקשורת (דואר טלפון)
60,491	53,860	49,358	שירותים מקצועיים
12,236	7,992	17,249	ביטוחים
13,484	10,851	14,511	משרדיות (אחזקה וצרכי משרד)
879	910	1,026	כיבודים ואש"ל
3,604	1,091	1,043	מיסים ואגרות
917	348	333	נסיעות
--	--	6,116	חובות אבודים
2,430	397	150	ספרות מקצועית והשתלמויות
--	1,389	72	שונות
4,963	5,468	6,956	הוצאות פחת
1,220	--	--	ועד עובדים
900	--	--	מתנות
809,572	659,416	538,161	סה"כ

(*) כל הנתונים בש"ח.

מנתוני הטבלה עולה, כי הגידול המשמעותי ביותר שחל בהוצאות "הנהלה וכלליות" בשנים האחרונות היה בסעיף השכר, שבשנת 2011 גדל בשיעור 44% לעומת שנה קודמת, ובשנת 2012 בשיעור 28% לעומת השנה הקודמת.

מנתוני מאזן בוחן לשנת 2013 שנמסרו לביקורת ע"י מנהל החשבונות של החברה עולה, כי ההוצאות בסעיף השכר באותה שנה הסתכמו ב- 700,520 ₪ והוצאות אחזקת המשרד ב- 114,121 ₪, ולפיכך סך הוצאות החברה בסעיפי הנהלה וכלליות הגיעו ל- 814,641 ₪.

4. מוסדות החברה

חוק החברות קובע את קיומה של החברה העירונית כישות משפטית נפרדת. החוק קובע כי המוסדות המייצגים של החברה יהיו האסיפה הכללית, הדירקטוריון והמנהל הכללי. בחוק נקבע, שבעלי החברה יהוו את אסיפת בעלי המניות או שימנו לשם כך את נציגיהם. התפקידים העיקריים של האסיפה הכללית הם כלהלן:

א. הפעלת סמכויות הדירקטוריון על פי סעיף 52 (א) לחוק, לפיו רשאית האסיפה הכללית להפעיל סמכות מסמכויות הדירקטוריון בתנאים מסוימים.

ב. מינוי דירקטורים חיצוניים על פי סעיף 239 לחוק, ומינוי רו"ח המבקר של החברה.

ג. הגדלת הון המניות הרשום או הפחתתו על פי סעיף 286 לחוק.

ד. אישור פעולות ועסקאות הטעונות אישור של האסיפה הכללית, עפ"י סעיף 255 לחוק החברות.

דירקטוריון החברה הכלכלית מהווה את הגוף המורשה והאחראי מטעם הבעלים (המועצה המקומית) להבטחת ניהול ענייני החברה. הדירקטוריון הינו נאמן ומופקד על נכסי החברה, ולפיכך נודעת חשיבות רבה לייצוג האינטרס הציבורי בפעילותו. כמו כן, נודעת חשיבות רבה לקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה נאותים בחברה, על מנת להבטיח נקיטת מדיניות וקבלת החלטות על ידי הדירקטוריון עפ"י כללי היעילות והחיסכון תוך שמירה על האינטרסים של הציבור.

במועד הביקורת דירקטוריון החברה מנה 8 חברים, בהרכב של שליש חברי מועצה, שליש עובדי מועצה ושני נציגי ציבור. ראש המועצה כיהן מתוקף תפקידו כיו"ר הדירקטוריון.

יצוין, כי משרד הפנים הקים ועדה לבדיקת כשירות והתאמה של מועמדים לכהונה בגוף המנהל תאגיד עירוני (ועדת מינויים), מתוקף סעיף 5 (א) לתקנות התאגידים. תפקיד הוועדה לבדוק אם מתקיימים במועמדים שהם עובדי הרשות המקומית או נציגי הציבור, תנאי כשירות כפי שנקבעו בתקנות התאגידים, והאם הם מתאימים לצרכיו המיוחדים של התאגיד העירוני. בהתאם לכך, הופץ בחודש מרץ 2008 חוזר מנכ"ל לרשויות המקומיות, בו צוין כי מינוי נציגים מקרב עובדי הרשות ומקרב הציבור, חייבים לקבל את אישור הכשירות מטעם ועדת המינויים.

נמצא, כי החברה קיבלה את אישור ועדת המינויים האמורה, לגבי מינויים של שני נציגי הציבור ושלושה עובדי המועצה שכיהנו במועד הביקורת כחברי דירקטוריון. במשרדי החברה הכלכלית נמצאו 5 אישורים נפרדים המתייחסים לני"ל, שנשלחו בעקבות החלטת ועדת המינויים מיום 20.2.2012.

נמצא כי בשנים האחרונות נערכו ישיבות שוטפות של הדירקטוריון, המתועדות ברישום מדויק בפרוטוקולים. במועד הביקורת נמצאו במשרדי החברה כל הפרוטוקולים מישיבות הדירקטוריון שתויקו באופן רציף ומסודר.

ככלל, בחברה עירונית אמורות לפעול בין היתר הוועדות הבאות:

ועדת ביקורת – תפקידי הוועדה לקבוע את מדיניות הביקורת בחברה ואת תכנית העבודה של המבקר, ולעקוב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות שנכללו בדוחות הביקורת.

ועדת כספים – הוועדה אמורה לעסוק בניהול הכספים וההשקעות בחברה, ולדון בין היתר בתקציב השנתי ובדוחות הכספיים.

ועדת מכרזים – תפקידי הוועדה לפקח על מכרזים המבוצעים בחברה במטרה להבטיח ענייניות וטוהר מידות בכל הקשור לניהול המכרז.

ועדת כוח אדם – אמורה ללוות תהליכי השמה וגיוס עובדים, ולאשר שינויים בתנאי העסקה ושכר העובדים.

מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת כי בחברה יש ועדת כוח אדם, ועדת מכרזים, ועדת ביקורת וועדת הנחות, וציין שניתן לקבל מידע על החברים בוועדות ועל הדיונים בהן במשרדי החברה.

נמצא כי בחברה לא פועלת ועדת כספים, שאמורה לעסוק בניהול הכספים וההשקעות בחברה, ולדון בתקציבים ובדוחות הכספיים.

מנכ"ל החברה ציין בהתייחסותו לטיוטת הדוח, כי לחברה אין ועדת כספים מאחר ואין צורך בכך, והדיונים הנדרשים בנושא מובאים לדיון בדירקטוריון.

נמצא כי ועדת הביקורת של החברה התכנסה מעת לעת בהתאם ליוזמת יו"ר הוועדה. הוועדה מנתה 3 חברי דירקטוריון, שכללו את נציג העובדים (יו"ר) נציג המועצה ונציג ציבור. במועד הביקורת נמצאו פרוטוקולים מסודרים של ישיבות הוועדה, שכללו את פרטי הנוכחים, נושאי ומהלך הדיונים, והמלצות הוועדה.

במהלך הביקורת נמצא תיעוד לפגישות עבודה שנערכו מעת לעת בנושא העברות כספים מהמועצה לחברה הכלכלית. לאחר הפגישות נרשם מסמך "סיכום פגישה" על ידי מנהלת החשבונות הראשית של המועצה, המכהנת גם כיו"ר ועדת הביקורת של החברה הכלכלית.

5. תקציב ותכניות עבודה

5.1 תקציב שנתי

בחוק החברות נקבע, כי הדירקטוריון אחראי על עיצוב המדיניות הכלכלית של החברה, ועל אישור התקציב השנתי. תקציב שנתי הכולל את כל סעיפי ההוצאות המתוכננות כנגד אומדן הכנסות צפויות, אמור להוות כלי עזר חשוב להנהלת החברה במהלך הניהול השוטף. התקציב מאפשר בדיקת תכנון מול ביצוע לפי סעיפים בכל אחד מתחומי הפעילות, מאפשר הסקת מסקנות ותכנון המשך הפעילות בשנה הבאה, ומשפר את השקיפות והבקרה על אופן ניצול המשאבים והשגת המטרות והיעדים של החברה.

במועד הביקורת, לא נמצאו במשרדי החברה ספרי תקציב שנתיים. נמצא, כי הנהלת החברה אינה נוהגת להגיש לאישור הדירקטוריון או מליאת המועצה בסוף כל שנה, הצעת תקציב לשנת הפעילות הבאה.

מנכ"ל החברה הסביר לביקורת, כי לא נערך תקציב שנתי פורמאלי, אולם מנהל החשבונות של החברה מכין תקציב סכמטי לצורך תכנון הפעילות, הכולל סעיפי הכנסה והוצאה מפורטים.

במועד עריכת הביקורת נמצא במשרדי החברה הכלכלית קובץ אקסל של תקציב החברה לשנת 2012, שלדברי מנכ"ל החברה הוכן לצורך תכנון הפעילות בשנה זו. הביקורת לא מצאה תיעוד לכך שהקובץ נדון או אושר על ידי גורם כלשהו בחברה. במועד הביקורת לא נמצאו ברשות המנכ"ל קבצים נוספים של תקציבי שנים קודמות.

מומלץ שהנהלת החברה תכין לקראת סוף כל שנה הצעת תקציב מפורטת לפעילות החברה במהלך השנה הבאה, שתוגש לאישור הדירקטוריון ומליאת המועצה.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיוטת הדוח, שההמלצה תבוצע לקראת שנת 2015.

5.2 תכניות עבודה

ככלל, חברה כלכלית אמורה לפעול לפי תכנית עבודה רב שנתית שנערכה בהתאם למטרות וליעדי החברה, ומאפשרת לגזור ממנה תכנית עבודה שנתית. ארגון הפעילות באמצעות תכניות עבודה עשוי לתרום למיקוד הפעילות ולניהול מסודר, ולאפשר כימות ומדידה של מדדי הצלחה לצורך שיפור והפקת לקחים.

במועד הביקורת, לא נמצאה במשרדי החברה הכלכלית תכנית עבודה רב שנתית או שנתית לפעילות החברה.

מומלץ להכין תכנית עבודה תקופתית המקושרת לסעיפי התקציב, שתאושר מידי שנה על ידי דירקטוריון החברה.

6. ניהול כספי

במועד עריכת הביקורת היו לחברה הכלכלית 3 חשבונות בנק, בבנק הפועלים, בנק המזרחי ובנק הדואר. לביקורת הוסבר כי בעבר החברה ניהלה את חשבונותיה רק בבנק המזרחי, אולם בשלב מסוים מנכ"ל החברה דאז פתח חשבון גם בבנק הפועלים, ובשנים האחרונות נפתח חשבון נוסף בבנק הדואר, לצורך ביצוע הפקדות שוטפות.

לביקורת נמסר, כי ההפקדות השוטפות בחשבון בבנק הדואר מתבצעות בתדירות של כפעמיים בשבוע, ואחת למספר חודשים מתבצעות ממנו העברות לחשבון החברה בבנק הפועלים. עוד נמסר, כי בחשבון החברה בבנק המזרחי יש כיום פקדונות שאינם פעילים, והוא אינו משמש לניהול הפעילות השוטפת של החברה.

נמצא כי עובדי החברה מנהלים מעקב שוטף אחר הפעילות הכספית באמצעות כניסה לחשבון החברה באתר הבנק בתדירות של מספר פעמים בשבוע. המעקב אחר שיוך התקבולים לסעיפים הנכונים בבנק הדואר מתבצע ע"י עובדת במשרד הנהלת החשבונות של החברה.

לביקורת נמסר כי מנהל החשבונות של החברה עורך באופן שוטף התאמות בנק, ומקבל הסברים מהעובדים בהתאם לצורך.

בכספת שנמצאה במשרדי החברה נשמרו צ'קים דחויים עד למועד הפקדתם בחשבון בבנק הדואר. במועד הביקורת, לא נמצא במשרדי החברה רישום נפרד של הצ'קים שנשמרו בכספת.

הביקורת ממליצה לערוך רישום נפרד של תכולת כספת החברה, לצורך תיעוד ובקרה נאותה.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיוטת דוח הביקורת, כי ההמלצה תבוצע.

ההתנהלות הכספית מול המועצה המקומית התנהלה באמצעות רישום בחו"ז (חשבון חובה זכות) של החברה הכלכלית במערכת הנהלת החשבונות של המועצה.

מנהלת פרויקטים ותקשורת מסרה לביקורת כי אחת למספר חודשים נערכת התחשבות מול גזברות המועצה שבמהלכה מחויב החו"ז בגין תשלומים המגיעים למועצה, ומזוכה בגין שירותים שניתנו למועצה, כגון ניהול אתר האינטרנט או הפקת העיתון של המועצה (אפרעתון).

מנהל החשבונות של החברה מסר לביקורת כי מקפיד לקבל מסמכים תומכים מהחברה עבור כל רישום של פעולה חשבונאית, ובכלל זה חשבוניות זיכוי בגין מחיקת חובות עבור טלפונים סלולריים.

7. דוחות כספיים

מנכ"ל החברה הכלכלית אמור להעביר אחת לשנה, דוח על פעילות החברה ליו"ר הדירקטוריון ולראש המועצה, ודירקטוריון החברה ומליאת המועצה אמורים לדון בדוח ולגזור ממנו את מדיניות החברה ואת החלטות המתחייבות מממנו לגבי המשך פעילותה.

דירקטוריון החברה אחראי בין היתר על אישור התקציב השנתי והדוחות הכספיים. הדוח הכספי השנתי אמור להוות בסיס לקבלת החלטות ולסייע ככלי עזר לבקרה ופיקוח, ומכאן החשיבות לדיון בדוח הכספי ולאישורו ע"י הדירקטוריון.

במהלך השנים שנבדקו, נערכו על ידי החברה דוחות כספיים שנתיים, שבוקרו על ידי רואה החשבון של החברה. הדוחות הכספיים הוגשו לאישור דירקטוריון החברה ולאחר מכן הוצגו בפני מליאת המועצה.

נמצא כי מנהל החשבונות של החברה סיים את הכנת מאזן הבוחן של החברה לשנת 2012 עד לחודש מרץ 2013, והדוח הכספי השנתי המבוקר ע"י רו"ח החברה נחתם במהלך חודש יולי באותה שנה. כתוצאה מכך, הדוח הכספי לשנת 2012 נדון בוועדת הביקורת של החברה רק ביום 25.7.13, והוגש לאישור הדירקטוריון לאחר שחלפו חודשים ארוכים מסיום השנה שאליה מתייחס הדוח.

עוד נמצא, כי מאזן הבוחן של החברה לשנת 2013 הוכן בחודש מרץ 2014, אולם הדוח הכספי השנתי המבוקר ע"י הרו"ח של החברה טרם הושלם עד לסוף חודש יולי באותה שנה. מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי להערכתו טיוטת הדוח תוגש ע"י הרו"ח בעוד כחודש. כתוצאה מכך, יתאפשר לדון בדוח בוועדת הביקורת ובדירקטוריון החברה לאחר שכבר חלפו חודשים ארוכים מסיום שנת הכספים אליה מתייחס הדוח.

מומלץ להנחות את הרו"ח של החברה להקדים את מועד הכנת הדוח הכספי השנתי המבוקר, על מנת לאפשר דיון אפקטיבי במשמעויות הדוח במסגרת ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה, עד לסוף הרבעון השני של השנה העוקבת.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיטת דוח הביקורת, כי ההמלצה תבוצע.

8. הון מניות

להלן נתונים לגבי הון המניות של החברה הכלכלית, עפ"י הדוח הכספי של החברה לשנת 2011:

הון מניות בש"ח		ערך נקוב של כל מניה	סוג מניות
מונפק ונפרע	רשום		
649,980	649,980	1 שקל	מניות רגילות
11	20	1 שקל	מניות הנהלה
649,991	650,000		סה"כ

(*) מניות הנהלה מוחזקות על ידי המועצה.

נמצא כי 649,979 מכלל המניות הרגילות של החברה הכלכלית הן בבעלות המועצה, ומניה אחת היא בבעלות ראש המועצה המכהן.

בדוח הרו"ח שערך ביקורת מטעם משרד הפנים על פעילות החברה בשנת 2010 צוין, כי על פי דוח רשם החברות מיום 29.4.2012, ביצעה החברה הגדלת הון בסך 600 אלפי ₪ בחודש יולי 2007.

בדיקה ברישומי הנהלת החשבונות של המועצה העלתה, כי בתאריך 31.12.1998 הועברו 50,000 ₪ בגין הגדלת הון מניות של החברה הכלכלית, ובתאריך 31.12.2006 הועבר סכום נוסף של 600,000 ₪ בגין הגדלת הון המניות של החברה.

לביקורת הוסבר, כי הגדלת הון המניות בשנת 2006 בוצעה על רקע גירעון כספי של החברה הכלכלית ומחסור בתזרים מזומנים שנדרש לצורך מימון השלמת עבודות פיתוח בשכונת דקל מערב ע"י החברה.

במסמך "סיכום פגישה בנושא העברות כספים מהמועצה לחברה הכלכלית" שהתקיימה ביום 21.6.12, בהשתתפות מנכ"ל החברה, רו"ח החברה, רו"ח המועצה, מנהל החשבונות של החברה, ומנהלת החשבונות הראשית במועצה, נמצאה התייחסות גם לנושא הון המניות של החברה הכלכלית. במסמך צוין, כי עד היום הועברו לחברה ₪ 650,000 באופן האמור, ומוסכם על כולם לא להמשיך במסלול זה ולא להגדיל הון מניות, פעולה הכרוכה בפרוצדורה מורכבת ואין בה רווחים למועצה.

9. הנפקת שטרי הון

שטר הון הוא מסמך בו מתחייבת החברה לשלם במועד מסוים למחזיק השטר את הסכום הנקוב בו, בדרך כלל בתוספת הצמדה וריבית. אחד מההבדלים העיקריים בין שטר הון לבין איגרת חוב הוא בכך, שבשטר הון אין שעבוד של החוב כנגד נכסים של החברה.

עפ"י נתוני הדוחות הכספיים של החברה הכלכלית, שטרי ההון שהונפקו על ידי החברה לטובת בעלת המניות (המועצה המקומית) אינם נושאים ריבית, אינם צמודים למדד המחירים לצרכן, וטרם נקבע מועד לפדיון שטרי ההון.

מבחינת החברה הכלכלית, השגת מימון באמצעות הנפקת שטר הון למועצה נראית עדיפה, מאחר והיא חוסכת הוצאות מימון, טווח הזמן שלה אינו מוגבל, והיא אינה מסכנת את המשך השליטה של הדירקטוריון בחברה. החיסרון מבחינת המועצה הוא כמובן הסיכון הטמון בהשקעה, וזמינות המימון הנדרש לצורך הקצאת משאבים ארוכת טווח לחברה.

במועד הביקורת נמצאו במשרדי החברה הכלכלית תכתובות ומסמכים שונים בנושא הנפקות שטרי הון, ובכלל זה שטרי הון חתומים על ידי מנכ"ל החברה וראש המועצה.

נמצא, כי במהלך השנים 2012 - 1998 הונפקו על ידי החברה הכלכלית 9 שטרי הון למועצה בסכום כולל של 1,164,000 ₪, כמפורט להלן:

תאריך	שטרי הון	הערות
31.12.98	110,000	מימון השקעה במנהלת האזורית
31.12.99	260,000	- " -
29.06.00	50,000	- " -
8.11.10	150,000	מימון השקעה בחברת מופ"ת ביהודה
16.1.11	65,550	- " -
11.7.11	76,475	- " -
31.12.11	100,000	מימון סקר להקמת מרכז ספורט (קאונטרי קלאב)
31.1.12	109,250	מימון השקעה בחברת מופ"ת ביהודה
12.7.12	109,250	- " -
13.1.13	133,475	- " -
סה"כ	1,164,000	

מנתוני הטבלה עולה, כי במהלך השנים 2010-2013 בלבד, הנפיקה החברה הכלכלית 7 שטרי הון למועצה, בסכום כולל של 744 אלף ₪, מתוכם 644,000 ₪ עבור השקעות בחברה חיצונית.

מנכ"ל החברה הכלכלית הסביר לביקורת, כי הסכומים שהתקבלו מקופת המועצה בגין הנפקות שטרי ההון נועדו לצורך מימון השקעות בחברת "מופ"ת ביהודה", מלבד סכום אחד שיועד למימון פעולות ראשוניות להקמת מרכז ספורט בשכונת הזית עבור המועצה.

מהאמור לעיל עולה, שהמועצה השתמשה בחברה הכלכלית כ"צינור" להשקעות בחברה חיצונית, באמצעות הנפקת שטרי הון בסכומים מהותיים. כמו כן, במקרה אחד הונפק שטר הון לצורך מימון פעילות חיצונית שהוזמנה על ידי החברה.

נמצא, כי ממועד הקמת החברה הכלכלית ועד לתחילת שנת 2013 העבירה המועצה לקופת החברה סך כולל של 1,814,000 ₪, מתוכם 650,000 ₪ בגין הגדלת הון מניות, ו - 1,164,000 ₪ בגין הנפקות שטרי הון למועצה, שטרי הון שאינם נושאים ריבית, אינם צמודים למדד, ולא נקבע עבורם מועד לפירעון.

מומלץ שהחברה הכלכלית תמנע מהנפקות שטרי הון למועצה לצורך מימון פעולות או השקעות בגופים חיצוניים, המגדילות את הסיכון ואת התחייבויות החברה לטווח הארוך.

בנוסף, כאשר החברה אינה מסוגלת לממן פעולות ראשוניות לביצוע פרויקט עבור המועצה, מומלץ שתוגש לגזברות המועצה חשבונית לתשלום עבור העבודה, ולא יועבר מימון באמצעות הנפקת שטר הון.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיטת דוח הביקורת שההמלצה מתקבלת, והחברה תנפיק חשבוניות עפ"י הפעילויות והשירותים אותם תרכוש המועצה.

במסמך שכותרתו "סיכום פגישה בנושא העברות כספים מהמועצה לחברה הכלכלית" מיום 21.6.12, שנרשם על ידי מנהלת החשבונות הראשית של המועצה בעקבות פגישה בהשתתפות מנכ"ל החברה, רו"ח החברה, מנהל החשבונות של החברה, רו"ח של המועצה ומנהלת החשבונות הראשית, נמצאה התייחסות גם לנושא שטרי הון. במסמך האמור פורטו שטרי ההון שהונפקו עד לאותו מועד למועצה, וצוין כי החברה תוציא חשבונית מס על כל סוגי ההתקשרות, כולל פרויקטים גדולים.

יצוין, כי בשנים 2011 - 2010 החברה הכלכלית הצליחה לפרוע את התחייבויותיה לטווח הקצר, ולסיים את שנות הכספים באיזון או בגירעון קטן יחסית. השנים 2013 - 2012 הסתיימו בגירעונות מעט גדולים יותר בהיקף דומה, בעיקר עקב גידול בהוצאות בסעיפי הנהלה וכלליות, וקיטון ברווחיות של תחום הסלולר ותחומים נוספים.

על רקע העדר רווחיות החברה בשנים האחרונות בולטת העובדה, שמבנה ההון של החברה מצביע על סיכון לטווח הארוך, עקב גידול משמעותי שחל בהתחייבויות החברה כלפי המועצה באותן השנים, בגין הנפקות שטרי ההון שצוינו לעיל.

בהקשר זה ציין הרו"ח מטעם משרד הפנים בדוח שהגיש על פעילות החברה בחודש ספטמבר 2012, כי לא היתה קיימת תלות של החברה בהקצבות המועצה, אך יחד עם זאת, דרישת המועצה לפירעון מיידי של שטרי ההון עלולה להוביל לחדלות פירעון של החברה.

במסמך "סיכום פגישה בנושא העברות כספים מהמועצה לחברה הכלכלית" שנערכה ביום 21.6.12 צוין, כי העברות הכספים לחברת מופ"ת ביהודה ימשיכו בדרך של הנפקת שטרי הון, והמועצה תבדוק אם צריך לקבל אישור ממשרד הפנים לגבי הנפקת שטרי ההון.

בסיכום המסמך צוין, כי בפגישה הועלתה שאיפה למחוק שטרי הון שהונפקו בגין השקעות במנהלת האזורית (בסך כולל של 420,000 ₪) והרו"ח של החברה יבדוק באיזו דרך ניתן לעשות זאת.

בפגישה נוספת שהתקיימה בנושא העברות כספים מהמועצה לחברה הכלכלית ביום 10.7.12, בהשתתפות ראש המועצה, גזבר המועצה, מנכ"ל החברה, רו"ח החברה, מנהל החשבונות של החברה, רו"ח המועצה ומנהלת החשבונות הראשית במועצה, נדון נושא שטרי ההון. במסמך סיכום הפגישה צוין, בין היתר, כי בבדיקה שנערכה אין הנחיה חד משמעית אם צריך לקבל אישור ממשרד הפנים בגין הנפקת שטרי ההון.

עוד צוין במסמך האמור, כי הוחלט שמעכשיו שטרי ההון יועברו לחברה הכלכלית אך ורק עבור השקעותיה בחברת "מופת ביהודה" וזאת עפ"י אישור המועצה, סה"כ 600,000 ₪. עבור השקעות אחרות כגון בריכת שחיה ומרכז ספורט, המועצה תשלם ישירות לקבלנים / יועצים או מתכננים, ולחברה הכלכלית תשולם עמלה תמורת חשבונית מס לפי סיכום עם גזבר המועצה והזמנת עבודה מסודרת. בסיום המסמך צוין, כי בינתיים, לא יימחקו שטרי ההון בגין השקעות במנהלת, ורו"ח המועצה יבדוק אפשרות לקבלת חלק מהכספים בגין אזור התעשייה המשותף.

בפרוטוקול ועדת ביקורת של החברה שנערכה בתאריך 25.7.13 צוין, כי הרו"ח של החברה הציע להקטין את שטרי ההון בתמורה לעבודתו של מנכ"ל החברה (בעניין קידום הבריכה, מחסני המועצה, וכד') על מנת להציג קיטון בהתחייבויות, וכי מדובר בפעולה חשבונאית בלבד ללא השלכה תזרימית. עוד צוין בפרוטוקול, כי מנהלת החשבונות של המועצה תבדוק אם ויתור על שטרי הון מחייב הוצאת חשבונית מס, ומהי השפעת המע"מ על פעולה זו. לביקורת לא נמסר מה היו התוצאות המעשיות של החלטות הוועדה בנושא.

10. השקעה בחממה טכנולוגית (מופ"ת ביהודה)

עפ"י הדוח הכספי של החברה הכלכלית לשנת 2011, החברה ביצעה השקעה ב - 5.75% מהון המניות המונפק של חברת "מופ"ת ביהודה" – מחקר ופיתוח תעשייתי ביהודה בע"מ. בהתאם לתקנון מופ"ת ביהודה, פעילות החברה תתמקד בהשקעות בחממות טכנולוגיות עפ"י הוראת מנכ"ל משרד התמ"ת ובכל עיסוק חוקי אחר.

להלן הרכב ההשקעה האמורה לתאריך מאזני החברה לסוף שנה:

31.12.12	31.12.11	31.12.10	
20	20	20	השקעה בהון מניות (*)
501,955	283,455	141,430	פרמיה על מניות
501,975	283,475	141.450	סה"כ

(*) 1,980 מ"ר בנות 0.01 ש"א, על פי שווי של 71,42 ש"ל למניה.

בהתאם להסכם שנחתם בין כל בעלי המניות המחזיקים במופ"ת ביהודה, נקבעו סכומי ומועדי השקעה נוספים בהון המניות של החברה, לפיהם בשנת 2013 השקעת החברה תהיה בסך 142,025 ש"ל.

מנכ"ל החברה הכלכלית הסביר לביקורת, כי השקעות החברה בחממה הטכנולוגית "מופ"ת ביהודה" הן השקעות במיזם אזורי בשיתוף עם 3 חברות כלכליות ברשויות שכנות: גוש עציון, הר חברון וקרית ארבע. לדבריו, ההיגיון הכלכלי הוא בכך שהחברה הכלכלית משקיעה כספים בחברות הזנק (סטרט-אפ) שבעתיד יניבו רווחים לחברה, והמיקום הפיזי של החברות יכול להיות בכל אזור המועצה ולא דווקא בתוך השטח המוניציפלי של היישוב. לשאלת הביקורת לגבי התועלת שעשויה לצמוח לחברה מהפניית הכספים לחממה הטכנולוגית ציין המנכ"ל, כי מדובר בתועלת עתידית ולא בטווח המיידי.

לביקורת נמסר, כי אחת לשנה מתקיימת ישיבת הנהלה של החממה הטכנולוגית "מופת ביהודה" הנערכת באזור התעשייה בכפר עציון, שבהלכה מוגש דוח כספי ומילולי, כאשר את החברה הכלכלית אפרת מייצגים בישיבה מנכ"ל החברה וראש המועצה.

לביקורת נמסר, כי לאחר הישיבה נשלח למשרדי החברה פרוטוקול הישיבה. במועד הביקורת, נמצא ברשות מנכ"ל החברה פרוטוקול מהישיבה האמורה שנערכה בשנת 2012.

לגבי מידת הסיכון של השקעת כספי החברה בחממה הטכנולוגית ציין מנכ"ל החברה, כי למעשה אין אמות מידה לבחינת מידת הסיכון של ההשקעה, מכיוון שמדובר בהשקעה במחקרים יישומיים שלא ברור בשלב זה מתי וכיצד יניבו רווחים בעתיד. עוד ציין המנכ"ל, כי יש לזכור שהסכומים שכל חברה כלכלית תעביר מידי שנה לחממה הטכנולוגית נקבעו למעשה מראש, כך שהדיווחים בישיבות הנהלה אינם יכולים להשפיע על המשך ההשקעה של החברה הכלכלית בחממה, שנקבעה מראש בתכנית רב שנתית.

11. כח אדם ושכר

להלן נתוני הוצאות השכר של החברה הכלכלית בשנים האחרונות, עפ"י הדוחות הכספיים של החברה:

2012	2011	2010	2009	
689,060	535,959	370,969	155,019	שכר ונלוות בש"ח
28%	44%	139%		שיעור גידול לעומת שנה קודמת

מנתוני הטבלה עולה, כי במהלך השנים 2009-2012 חל גידול מתמיד בהוצאות השכר של החברה הכלכלית.

בדוח שערך רו"ח מטעם משרד הפנים על פעילות החברה בשנת 2010 צוין, כי בשנה זו חלה הרעה בתוצאות הפעילות של החברה לעומת שנה קודמת, בעיקר עקב גידול משמעותי בהוצאות הנהלה וכלליות שלדברי הנהלת החברה נבע מעלויות שכר המנכ"ל שלא היו בשנים קודמות (בעת שמילא את התפקיד גזבר המועצה).

לביקורת הוסבר, כי הגידול בהוצאות השכר בשנת 2012 לעומת שנה קודמת נבע מכך, שבחלק משנת 2011 לא הועסק בחברה מנכ"ל, לאחר פרישתו של המנכ"ל הקודם.

בסוף שנת 2013 מצבת כח האדם של החברה מנתה 4 עובדים, שהועסקו בהיקף של כ- 3.5 משרות. לקראת סיום הביקורת פרשה מהחברה עובדת ותיקה שהועסקה במשרה חלקית בתפקיד מנהלת פרויקטים ותקשורת, והיא נקלטה כעובדת מועצה.

בנוסף לעובדים האמורים שקיבלו משכורת חודשית העסיקה החברה במועד הביקורת עובדים נוספים על בסיס קבוע במיקור חוץ, ובכלל זה יועץ משפטי (משה), מנהל חשבונות (דוד) ורו"ח שביקר את הדוחות הכספיים (אופיר).

כמו כן, לצורך הפקת עיתון המועצה (אפרעתון) התקשרה החברה עם נותני שירותים שונים, שכללו את סגן עורך עיתון המועצה (איתמר) עורכת גרפית (רבקה) עורכת לשונית (אודיה) ומתרגמת מעברית לאנגלית (מרים). בכרטסת הנהלת החשבונות של החברה נרשמו התשלומים השוטפים שהועברו לעובדים אלו תמורת חשבונות, וזאת בנוסף לתשלומים לנותני שירות נוספים, כגון מתכננים ויועצים.

בקלסר "תיקי עובדים" במשרדי החברה נמצאו חוזי העסקה של 4 עובדים, כמפורט בטבלה להלן:

תפקיד	תאריך חתימה על החוזה	מועד תחילת העסקה	היקף משרה	שעות עבודה	שכר	החזרי הוצאות
מנכ"ל החברה	1.7.11	1.7.11	משרה מלאה	לא צוין	70% משכר מנכ"ל המועצה	דמי כלכלה הוצאות רכב
מנהלת פרויקטים ותקשורת	6.11.11	1.7.99	26 שעות בשבוע	ימים א' ב' ג' – 7.5 שעות יום ד' או ה' 3.5 שעות	לא צוין	נסיעות
מרכזת תחום פרויקטים ותקשורת	10.10.11	18.3.04	93%	7 שעות ביום + 5 ימים בשבוע + 10 שעות כוננות בבית בחודש	לא צוין	נסיעות
מתאמת לקוחות	3.10.11	1.5.10	36.25 שעות בשבוע + 8 שעות עבודה מהבית לחודש	ימים א'-ה' 08:15-15:30	לא צוין	לא צוין

להלן נתונים לגבי חלוקת העבודה של עובדות החברה במועד הביקורת,
כפי שנמסרו ע"י מנכ"ל החברה :

מתאמת לקוחות	מרכזת תחום פרויקטים ותקשורת	מנהלת פרויקטים ותקשורת	סוג העבודה
35 טלפונים ביום זמן טיפול ממוצע לשיחה 6 דקות (סה"כ 3.5 שעות)		4-6 טלפונים ביום זמן טיפול ממוצע 10 דקות (סה"כ כשעה)	שיחות טלפוניות
שעה		חצי שעה	קבלת קהל
שעתיים	שעתיים וחצי	שעה ביום – גיבוי במקום עובדות א' ו-ב'	טיפול בלקוחות קיימים, טיפול טכני, מיילים, פניות ג. חובות
		ארבע שעות בשבוע	טיפול מול מנהלי תיקים/חוזים קרוואנים
שעה וחצי ביום			בנקים הנה"ח, הפקדות ומעקבים, הוצאת חשבוניות חסרות, בקשות למנהל חשבונות
שלוש שעות בשבוע	4 שעות בשבוע	שש שעות בשבוע	דוחות ומעקב חודשי: לקוחות חדשים ולקוחות שעזבו, דוחות הפרשים, בדיקות חבילות מוזלות, כדאיות תכניות, דוחות רו"ח
	שעתיים בשבוע	שעתיים בשבוע	חיובי מועצה/קולות קוראים חשבונות (בילינג)
	פלאפון – 3 ימים בחודש סלקום – 6 ימים בחודש קרוואנים – יום בחודש	בדיקות וגיבוי – יום בחודש	משכורות
4 שעות בחודש			עדכוני מחירוני ציוד
שעה בחודש			עדכוני מכשירים ותכניות
3 שעות בחודש			אתר ניהול ופיקוח
		12 שעות בשבוע (6-7 במשרד)	

להלן נתונים לגבי הנושאים שטופלו על ידי העובדות במועד הביקורת,
בהתאם להסברים שנמסרו על ידן למבקר :

מתאמת לקוחות	מרכזת תחום פרויקטים ותקשורת	מנהלת פרויקטים ותקשורת
<ul style="list-style-type: none"> מענה טלפוני וקבלת קהל. טיפול בתחום התקשורת הסלולרית, כולל קליטת לקוחות חדשים, טיפול בתקלות, שדרוג, ותיקוני מעבדה. טיפול בהשכרת קרוואנים לתושבים, כולל חוזים, תשלומים ותחזוקה שוטפת. ריכוז ההתנהלות הכספית מול בנק הדואר ובנק הפועלים. אישור חשבוניות ומעקב תשלומים לספקים ונותני שירותים. טיפול במשכורות של עובדי החברה. 	<ul style="list-style-type: none"> טיפול שוטף בחשבונות של חברות הסלולר סלקום ופלאפון. עדכון חשבוניות וביצוע מעקב אחר חייבים. טיפול בשיפור התנאים ללקוחות קיימים. טיפול שוטף באתר האינטרנט ובדף הפייסבוק של המועצה. גיבוי עובדת א' בכל הקשור למענה טלפוני וקבלת קהל. 	<ul style="list-style-type: none"> אחריות לניהול פרויקטים. אחריות לחוזים ותשלומים מול חברות הסלולר והלקוחות ופתרון בעיות חריגות. טיפול בבעיות חריגות בנושא השכרת קרוואנים לתושבים. אחריות על אתר האינטרנט ודף הפייסבוק של המועצה. מעקב אחר ניהול החשבונות בבנק הדואר ובנק הפועלים. אחריות על ההתנהלות הכספית והתחשבות מול גזברות המועצה. אחריות בשעת חירום על המכלול המטפל בפרסום מידע לציבור.

להלן פירוט שעות העבודה של עובדי החברה במועד עריכת הביקורת,
כפי שנמסרו על ידי מנכ"ל החברה להנהלת החשבונות:

שעות עבודה בפועל					תפקיד
יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
8.30-17:00	8.30-17:00	8.30-17:00	8.30-17:00	8.30-17:00	מנכ"ל החברה
8.30-12:00 20:00-20:30	20:00-20:30	8.30-16:00 20:00-20:45	8.30-16:00 20:00-20:45	8.30-16:00 20:00-20:45	מנהלת פרויקטים ותקשורת
20:00-21:20	8.30-15:30 20:00-21:20	8.30-15:30 20:00-21:20	8.30-15:30 20:00-21:20	8.30-15:30 20:00-21:20	מרכזת תחום פרויקטים ותקשורת
8.30-14:00	8.30-14:30	8.30-14:30	8.30-14:30	8.30-14:30 20:00-21:10	מתאמת לקוחות

(*) השעות המודגשות בהצללה – עבור ביצוע עבודה בבית

מנתוני הטבלה עולה, כי החברה העסיקה 2 עובדות במשך 4 ימים בשבוע בביתן בשעות הלילה, וביום אחד בשבוע הועסקו באופן זה 3 עובדות במקביל.

נמצא, כי העובדות לא נדרשו להגיש למנכ"ל החברה דיווח חודשי המפרט את זמן ומהות העבודה שבוצעה על ידן בשעות הלילה. לביקורת הוסבר כי העבודה מהבית בשעות הלילה נועדה לצורך מתן שירות דחוף ללקוחות הטלפונים הניידים של החברה ומתן מענה מיידית לתושבים שפנו באמצעות אתר האינטרנט ודף הפייסבוק.

הביקורת המליצה למנכ"ל החברה לבחון מחדש את נחיצות העסקת עובדות החברה בביתן בשעות הלילה, בהיקף ובאופן שתואר לעיל.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיוטת דוח הביקורת, כי החברה בוחנת כל הזמן את היקף העבודה בכלל ואת נחיצות העבודה בערב בבית בפרט, ומתאימה אותו לצורכי העבודה. לדבריו, לקוחות הטלפונים הסלולריים זקוקים לשירות וטיפול גם בשעות לא קונבנציונליות ועל כן החברה עומדת לשירותם כמו מוקדי סלקום אחרים ואף יותר מזה.

גזבר המועצה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ישנו צורך שנדרש מהנהלת המועצה לעדכן את אתר האינטרנט והפייסבוק שלה גם בשעות הערב והלילה עפ"י הדרישה והצורך, ועל כך המועצה זוכה לשבחים מהתושבים על המענה המהיר והענייני.

מומלץ להימנע מתשלום שכר גלובלי עבור ביצוע עבודה מהבית בשעות הלילה למספר עובדות במקביל, ללא קבלת דיווח חודשי המפרט את זמן ומהות העבודה שבוצעה בפועל על ידי כל עובדת.

מנתוני הטבלה לעיל עולים הממצאים הבאים :

מנכ"ל החברה – במועד הביקורת הועסק בהיקף 42.5 שעות שבועיות בהתאם לחוזה העסקתו בו צוין שיעבוד במשרה מלאה. בדיקה שנערכה במשרד מנהל החשבונות של החברה העלתה, כי תלוש השכר של המנכ"ל חושב לפי 90% משרה בלבד, וזאת בהתאם לבקשתו.

מנהלת פרויקטים ותקשורת – במועד הביקורת הועסקה בשעות היום בהיקף של 26 שעות בשבוע, בהתאם לשעות שנקבעו בחוזה העסקתה. בנוסף, העובדת הועסקה בשעות הלילה בביתה בהיקף של 3.25 שעות בשבוע, מבלי שהדבר צוין בחוזה העסקתה. תוספת שעות זו, העלתה את היקף משרתה בפועל מ - 61% משרה לשיעור של 69% משרה. לאחר סיום עריכת הביקורת נמסר למבקר כי העובדת פרשה מהחברה הכלכלית, ונקלטה בתפקיד אחר כעובדת מועצה.

מרכזת תחום פרויקטים ותקשורת – במועד הביקורת הועסקה 7 שעות ביום במשך 4 ימים בשבוע (28 שעות שבועיות) למרות שבחוזה העסקתה נקבע שתעבוד 5 ימים בשבוע (35 שעות שבועיות). במקום יום העבודה החסר, העובדת הועסקה בשעות הלילה בביתה בהיקף של 29 שעות בחודש (כלומר כ - 6.5 שעות בשבוע), וזאת בנוסף למה שנקבע בחוזה שתועסק בכוננות במשך 10 שעות בחודש.

מתאמת לקוחות – במועד הביקורת הועסקה בשעות היום בהיקף של 29.5 שעות בשבוע, ובשעות הלילה בביתה בהיקף של 1.2 שעות בשבוע (סה"כ כ - 31 שעות בשבוע), וזאת למרות שבחווה העסקתה נקבע כי תעבוד 36.25 שעות בשבוע, בתוספת 8 שעות עבודה מהבית לחודש.

בדיקה שנערכה במשרד מנהל החשבונות של החברה העלתה כי בפועל משכורות העובדים חושבו בהתאם להיקפי המשרה המפורטים להלן:

מתאמת לקוחות	מרכזת תחום פרויקטים ותקשורת	מנהלת פרויקטים ותקשורת	מנכ"ל החברה	
1.5.2010	3.3.2004	1.7.1999	1.7.2011	מועד תחילת עבודה
142.5	120	100	168	מס' שעות חודשיות (בסיס קבוע לחישוב לפני עדכון חודשי)
77%	65%	54%	90%	היקף משרה

מנהל החשבונות של החברה מסר לביקורת, כי בחווי ההעסקה של העובדים לא צוין שכר הבסיס של כל עובד, ובתלושי השכר לא צוינו אחווי המשרה של העובדים, אלא רק ימי העבודה ושעות העבודה.

עוד ציין מנהל החשבונות, כי תלושי השכר של עובדי החברה חושבו על ידו בהתאם להנחיות שקיבל ממנכ"ל החברה. לדבריו, במערכת היה בסיס קבוע של שעות עבודה לכל עובד, ומידי חודש הוא קיבל מייל מהחברה על השעות שצריך להוריד או להוסיף לכל עובד בהתאם לביצוע בפועל.

כתוצאה מכך, משכורות עובדי החברה שולמו לפי היקפי משרה משתנים, בהתאם למספר השעות שדווחו במייל למנהל החשבונות.

מומלץ לעדכן את חווי ההעסקה של עובדי החברה ולכלול בהם הגדרות תפקיד, כפיפות, היקף העסקה (אחוז משרה), שעות עבודה, סכום השכר הבסיסי, תוספות, דמי נסיעות, ותנאים סוציאליים.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיוטת דוח הביקורת, כי בעת כניסתו לתפקיד מנכ"ל לא נמצאו חוזים והגדרת שעות וכד' של עובדי החברה. לדבריו, הפעולות שנעשו על ידו כללו עדכון לכל עובד של תנאי העסקה וכל הסעיפים שצוינו לעיל, מלבד סכום השכר הבסיסי שלא עודכן מפני שתנאי ההעסקה איתם נסגרו לפני כניסתו לתפקיד. עוד ציין המנכ"ל, שעבור כל עובד אחר שעבד בחברה מאז, צוין גם שכרו במסמך תנאי העסקה.

במועד עריכת הביקורת, החברה לא העבירה למנהל החשבונות שהכין את תלושי השכר, העתקים מהחוזים האישיים שנחתמו עם העובדים, ואף לא את דוחות הנוכחות החודשיים של כל עובד. כתוצאה מכך, לא היתה אפשרות לערוך בקרה נאותה על התאמת תלושי השכר שהוכנו על ידו לתנאי החוזים ולנוכחות בעבודה.

מומלץ להעביר למשרד מנהל החשבונות העתקים של חוזי ההעסקה ואת דוחות הנוכחות, על מנת לאפשר בקרה נאותה על תשלומי השכר.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בהתייחסותו לטיוטת דוח הביקורת, כי ההמלצה מיושמת מזה מספר חודשים.

עד לחודש יולי 2013 רישומי הנוכחות של עובדי החברה התבצעו באופן ידני, כמו גם רישומי הצבירה והניצול של ימי מחלה וחופשה. מנהל החשבונות של החברה מסר לביקורת, כי החברה לא הקפידה להעביר אליו את דיווחי הנוכחות הידניים מידי חודש, והכנת תלושי השכר התבססה על נתונים שהועברו אליו באמצעות המייל.

במהלך עריכת הביקורת, הוחלט להעביר את מערכת דיווחי הנוכחות של עובדי החברה, למערכת השכר הממוחשבת של עובדי המועצה.

בהתאם לכך, בתאריך 31.7.13 שלח מנכ"ל החברה הודעת מייל למשרדי הנהלת החשבונות, בו צוינו הפעולות שיבוצעו כדי להעביר את מערכת חישוב המשכורות של עובדי החברה למערכת המועצה, כמפורט להלן:

- מצ"ב קובץ ובו ריכוז שעות התקן של עובדי החברה התואם לחוזים שנחתמו עימם. הקובץ ישלח למשרד משאבי אנוש במועצה, לצורך הקמת כרטיסי עובדים לכל אחד מעובדי החברה.
- משרד משאבי אנוש במועצה יעביר לחברה בכל חודש את פירוט הנוכחות הממוחשבת עד לתאריך 5 לחודש. עובדי החברה ידווחו על חוסרים וימי מחלה/חופשה, יחתימו את מנכ"ל החברה, ויחזירו את הטפסים החתומים למשאבי אנוש עד ה - 10 לחודש.
- עד לתאריך 15 לחודש עובדת משאבי אנוש במועצה תעביר את הטפסים הממוחשבים מעודכנים, והחברה תעביר אותם לעובדת במשרד מנהל החשבונות של החברה. העובדת הנ"ל תוציא תלושי שכר ותעבירם למנכ"ל החברה הכלכלית לאישור.
- תשלום המשכורות יתבצע בתחילת כל חודש עבור חודש העבודה הקודם. בחודש 7/2013 (החודש הראשון בו תחושב המשכורת במערכת הממוחשבת) תשולם משכורת הבסיס. חישוב הגורמים המשתנים יעשה בהתאם לנוהל האמור ויכנס לתלוש המשכורת של חודש 8/2013.

לביקורת נמסר, כי מחודש אוגוסט 2013 ואילך, תלושי השכר של עובדי החברה הכלכלית נערכים על ידי מנהל החשבונות של החברה, עפ"י דיווחי הנוכחות שנקלטו במערכת הממוחשבת של המועצה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי רישום הנוכחות, החופשות, והמחלות נעשה באופן מסודר וממוחשב והחופשות אינן חורגות.

לנוכח העדר הרווחיות של החברה בשנים האחרונות וירידה בהכנסות בתחומי פעילות עיקריים, כפי שעולה מממצאי הדוח, מומלץ לצמצם באופן משמעותי את עלויות השכר והתקורה של החברה, ולבחון אפשרות לקידום פרויקטים או מיזמים עסקיים באמצעות העסקת עובדים במספר מצומצם במשרות חלקיות או באמצעות העסקה זמנית לפי פרויקט, תוך הסתמכות או קבלת סיוע מעובדי המועצה.

הביקורת גם ממליצה להכין תחשיב מפורט של עלויות התקורה (סעיפי שכר, הנהלה וכלליות) בכל אחד מתחומי פעילות החברה, בהתאם לתפקידים ולחלוקת העבודה בפועל, במטרה לאתר תחומי פעילות הגורמים או העלולים לגרום בטווח הקרוב הפסדים לחברה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי בשל העדר הרווחיות, ועדת הביקורת יחד עם יו"ר הדירקטוריון עורכים דיונים בנושא ומתכוונים לצמצומים נוספים שיובאו לאישור הדירקטוריון.

12. בקרה וביקורת

הוראות החוק שמגדירות את מעמדה המשפטי של חברה כלכלית המוקמת על ידי רשות מקומית, קובעות כללים בתחום הפיקוח הבקרה והביקורת. כללים אלה נועדו להבטיח שפעילות החברה תיעשה בהתאם להוראות החוק ולכללי היעילות והחיסכון, תוך שמירה על האינטרס הציבורי.

בהתאם לכך, החברה הכלכלית מחויבת, בין היתר, להכין דוחות כספיים על ידי רואה חשבון, ולמנות לחברה ועדת ביקורת.

במהלך התקופה במהלך התקופה שנבדקה, החברה הכלכלית הכינה דוחות כספיים מבוקרים על ידי רו"ח כפי הנדרש. כמו כן, פעלה בחברה ועדת ביקורת, שהתכנסה מעת לעת בהתאם ליוזמת יו"ר הוועדה.

ועדת הביקורת מנתה 3 חברי דירקטוריון, שכללו את נציגת העובדים (יו"ר) נציג המועצה ונציג ציבור.

במועד הביקורת נמצאו פרוטוקולים מסודרים של ישיבות הוועדה, שכללו את פרטי הנוכחים, נושאי ומהלך הדיונים, והמלצות הוועדה.

נמצא כי ועדת הביקורת של החברה הכלכלית לא קיבלה דיווחים בכתב לגבי ביצוע החלטותיה, ולפיכך לא קיים תיעוד למעקב מסודר אחר יישום המלצות הוועדה.

מומלץ שוועדת הביקורת תדרוש מעת לעת ממנכ"ל החברה להגיש לה דיווח בכתב לגבי יישום המלצות קודמות של הוועדה, על מנת להבטיח את פעילותם התקינה של מנגנוני הפיקוח והביקורת הפנימית על פעילות החברה.

13. תחומי פעילות עיקריים

13.1 כללי

ככלל, חברה כלכלית עירונית אמורה להיות בנויה על שני יסודות: היסוד הכלכלי, לפיו החברה היא גוף עסקי שמטרתו להפיק רווחים מפעולותיו, והיסוד הציבורי, לפיו על החברה לשאוף לקדם פרויקטים בעלי חשיבות ציבורית.

יסודות אלה אמורים למנוע מצב בו החברה אינה רווחית מחד, ומאידך, מבוקרים למנוע מצב בו החברה עוסקת בפעילות עסקית טהורה, כגון מכירות מוצרי צריכה הנמכרים ע"י חנויות או רשתות שיווק, שאין בהם תרומה או קידום מטרות ציבוריות.

במועד עריכת הביקורת עסקה החברה הכלכלית בין היתר בשיווק מוצרי צריכה, כגון: שירותי תקשורת סלולריים (טלפונים ניידים), קולטים סולאריים לייצור חשמל, ומתקנים לייצור אשפה אורגנית. הרציונל העסקי היה לייצור יתרון לגודל באמצעות ריכוז כח הקניה של תושבי האזור, תוך השארת שולי רווח כספי לחברה הכלכלית.

הביקורת ממליצה לבחון אם פעילויות החברה במטרה לייצר רווחים אכן מבוצעות בתחומים או בפרויקטים בעלי חשיבות ציבורית.

הביקורת העלתה שהמועצה תמכה וסייעה רבות לחברה הכלכלית במהלך השנים האחרונות בדרכים שונות, ובכלל זה באמצעות רכישת שירותים שונים, כגון פרסום ועריכת עיתון המועצה (אפרעתון), תחזוקת אתר האינטרנט, רכישת שירותי תקשורת סלולרית לעובדי המועצה, ועוד. בנוסף, התבצע סיוע באמצעות הפניית תחומי פעילות שבוצעו בעבר ע"י עובדי מועצה, לעיתים תוך ויתור על הכנסות, כגון הכנסות מהשכרת קרוואנים שבבעלות המועצה.

לביקורת לא הומצאו תחשיבים כלכליים לפיהם ניתן להעריך את הכדאיות הכלכלית של המועצה ברכישת השירותים הנ"ל מהחברה, או נתונים השוואתיים לגבי עלויות רכישתם מספקי שירות אחרים.

מאחר ומדובר בכספי ציבור, הביקורת ממליצה לגזרות המועצה לבחון מעת לעת את הכדאיות הכלכלית של הזמנות שירותים שונים מהחברה הכלכלית, בין היתר באמצעות השוואתן לחלופות אחרות בשוק החופשי.

עוד מומלץ, לקיים דיון בנושא ויתור על הכנסות לטובת החברה, שבמהלכה יוגש מסמך ע"י גזבר המועצה המפרט את המשמעויות הכלכליות בנושא.

גזבר המועצה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי המועצה מתייחסת לחברה הכלכלית (מבחינת קבלת שירותים) בהתייחסות כלכלית בלבד, אולם אופן השירות וטיבו הינו גורם מרכזי בשיקוליה הכלכליים של המועצה שניתנים ברמה גבוהה ובגיבוי בשעת הצורך או בשעת חירום. כמו כן, חשוב למועצה ליצור אופק כלכלי ותשתית טובה לחברה שהמועצה הינה בעליה המלאים, וכל האמור לעיל נעשה כמובן בכפוף לכל דין המחייב את המועצה.

13.2 אספקת שירותי תקשורת סלולרית

הפעילות העיקרית של החברה הכלכלית במועד עריכת הביקורת התמקדה בתחום התקשורת הסלולרית. החברה פעלה כמעין סוכנות של 2 חברות תקשורת (סלקום ופלאפון), בתמורה לקבלת אחוזים מהיקף ההכנסות. חברות הסלולר חייבו את החברה בעלות רכישת מכשירים ושירותים, ובמקביל החברה חייבה את לקוחותיה.

לביקורת נמסר כי פעילות זו נועדה לאפשר לתושבי היישוב והאזור ולעובדי המועצה הזכאים לטלפונים ניידים, לקבל מחירים נוחים יותר ושירות זמין ומהיר. הרציונל העסקי היה לממש יתרון לגודל באמצעות ריכוז כוח קניה מול חברות הסלולר, תוך השארת שולי רווח לחברה הכלכלית.

להלן הסכומים ששולמו לחברה ע"י המועצה בשנים האחרונות, בגין אספקת מכשירים ושירותי תקשורת סלולרית לעובדים, עפ"י רישומי הנהלת החשבונות במועצה:

מטרת הוצאה	2010	2011	2012	2013
טלפונים סלולריים	206,948	166,472	176,050	173,661

(*) כל הנתונים בש"ח.

במהלך הביקורת לא נמצא תיעוד לכך שהמועצה קיבלה הצעות מחיר מחברות או מספקי תקשורת סלולרית אחרים, כדי להשוות עלויות מול המחירים הנגבים ממנה בתחום זה על ידי החברה הכלכלית.

לנוכח התגברות התחרות בתחום הסלולר בשנים האחרונות, מומלץ לבחון אם באפשרות המועצה להזיל עלויות בתחום התקשורת הסלולרית, באמצעות קבלת הצעות מספקים או חברות אחרות.

גזבר המועצה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי המועצה נמצאת בהליך מתקדם לבחינת הצעות של ספקי סלולארי אחרים.

נמצא כי פעילות החברה בתחום התקשורת הסלולרית היתה במשך תקופה ארוכה רווחית, אולם התחרות הגוברת בין חברות הסלולר גרמה בשנים האחרונות לצמצום הדרגתי במספר לקוחות החברה. לדוגמא, שיחות חינם בין לקוחות החברה שיכלו בעבר לתת יתרון משמעותי, הפכו ללא רלוונטיות לאחר שהחברות החלו לשווק חבילות גלישה מוזלות הכוללות שיחות בארץ ללא הגבלה.

להלן ריכוז הנתונים לגבי פעילות החברה הכלכלית בתחום אספקת תקשורת סלולרית במהלך השנים האחרונות:

2012	2011	2010	
1,356,205	1,556,332	1,522,393	סה"כ הכנסות ממכירה ודמי שימוש של טלפונים ניידים
1,093,009	1,151,361	1,174,970	סה"כ הוצאות לרכישה ודמי שימוש של טלפונים ניידים
263,196	404,971	347,423	סה"כ עודף

(*) כל הנתונים בש"ח.

מנתוני הטבלה לעיל עולה, כי לעומת עליה של 16.5% ברווח הגולמי של החברה מפעילות בתחום הסלולר בשנת 2011 לעומת שנה קודמת, בשנת 2012 חלה ירידה של 35% ברווחי החברה מפעילות בתחום זה, לעומת השנה הקודמת. יודגש כי מדובר ברווח גולמי שאינו לוקח בחשבון עלויות תקורה ושכר של עובדי החברה המטפלים בנושא.

בפרוטוקול ישיבת ועדת ביקורת של החברה מיום 25.7.13 בה נדון הדוח הכספי לשנת 2012 צוין, כי מנהל החשבונות של החברה הצביע על ירידה בתזרים המזומנים ועל ירידה חדה ברווח הגולמי של הפעילות בתחום הסלולר. עוד צוין בפרוטוקול, כי מגמה זו נשארה גם במועד עריכת הישיבה (סוף יולי 2013).

להלן נתונים שנמסרו לביקורת לגבי כמות לקוחות החברה בשנים האחרונות בתחום התקשורת הסלולרית (חברות סלקום ופלאפון):

כמות מנויים בחברת פלאפון:

מספר לקוחות	חודש
152	דצמבר 2010
160	דצמבר 2011
70	דצמבר 2012
40	דצמבר 2013

בתאריך 17.2.14 העבירה מנהלת הפרויקטים של החברה למבקר קובץ בפורמט PDF של מנויי חברת פלאפון, הכולל 18 לקוחות בלבד, בו צוינו שמות המנויים ומספרי הטלפון של המכשירים.

כמות מינויים בחברת סלקום:

מספר לקוחות	חודש
424	דצמבר 2010
487	דצמבר 2011
545	דצמבר 2012
505	דצמבר 2013

בתאריך 17.2.14 העבירה מנהלת הפרויקטים של החברה למבקר קובץ אקסל של מנויי חברת סלקום, הכולל 447 שמות בלבד, ללא מספרי טלפון המשויכים אליהם. הנ"ל ציינה, כי יש לקחת בחשבון שבתיק המנויים של סלקום יש כ - 115 מנויים לא פעילים.

מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת, כי בתקופה האחרונה מסתמנת מגמת עזיבה של לקוחות לטובת חברות אחרות, עקב התנאים המפתים המוצעים על ידם והגברת המודעות הציבורית לתחרות הקיימת בתחום. לדבריו, החברה מתקשה למכור חבילות זולות יותר, כפי שהיה בעבר, ולפיכך מציעה ללקוחות שירותים נלווים שיכולים לתת ערך מוסף להתקשרות עם החברה, כגון שירות שליחים עד הבית, תמיכה טכנית מהירה, וכד'. עוד ציין המנכ"ל, כי החברה נמצאת במגעים מול חברות הסלולר לצורך שיווק חבילות אטרקטיביות יותר, בעיקר מול חברת סלקום שאצלה נמצאים רוב לקוחות החברה.

במועד הביקורת לא נמצא במשרדי החברה תחשיב כלכלי לבדיקת הרווחיות והכדאיות הכלכלית של המשך הפעילות בתחום התקשורת הסלולרית, שאמור לקחת בחשבון בין היתר את עלויות הפרסום, התקורה והשכר של עובדי החברה המטפלים בנושא.

מנכ"ל החברה הסביר לביקורת, כי הטיפול בנושא הסלולר מתבצע ע"י 3 עובדות שעוסקות במקביל גם בנושאים אחרים, ולפיכך קיים קושי לערוך תחשיב מדויק של עלויות שכר העבודה בנושא.

בפרוטוקול ועדת ביקורת של החברה שנערכה בתאריך 25.7.13 צוין, כי מנהל החשבונות של החברה הצביע על ירידה בתזרים המזומנים, ועל ירידה חדה ברווח הגולמי של פעילות הסלולר.

בפרוטוקול ועדת ביקורת של החברה מיום 27.5.14 צוין, כי מניתוח הפעילויות השונות של החברה עולה, כי תחום הטלפונים הניידים נמצא בגרעון, לאחר זקיפת החלק היחסי של הוצאות הנהלה וכלליות. במסקנות והחלטות הוועדה צוין, כי ענף הטלפונים הסולריים מפסיד ונראה שרוב מנגנון החברה הוא סביב הטלפונים.

עוד צוין בפרוטוקול, כי מנכ"ל החברה התבקש לבדוק בתוך שבועיים אפשרות להעברת המנויים והטיפול בהם לחברה מסחרית שכבר מטפלת בתחום, ובעלת מנגנון קיים, וייקבע מועד ישיבה עד אמצע חודש יוני 2014 שבה המנכ"ל ידווח על בדיקתו, ולפיה ייקבעו המשמעויות באחזקת כוח האדם בחברה הכלכלית.

מומלץ להשלים את בדיקת הנושא ובמידת הצורך לבחון דרכים נוספות להמשך הטיפול השוטף בלקוחות החברה בתחום הסלולר, תוך התייעלות וחסכון מרבי בעלויות השכר והתקורה.

עוד מומלץ, להציג בפני דירקטוריון החברה את הנתונים האמורים לצורך דיון וקבלת החלטות בנושא.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח כי הנושא נמצא בבדיקה בימים אלו, ונבדקת האפשרות של מכירת תיק הסלולאר של החברה או עריכת שינוי במסלולים המוצעים ע"י חברת סלקום.

13.3 שיווק והתקנת קולטים לייצור חשמל

במהלך התקופה שנבדקה עסקה החברה הכלכלית בשיווק קולטים סולאריים לייצור עצמי של חשמל על גגות מבנים ביישוב.

הטיפול בנושא כלל התקנת קולטים על גגות מבני ציבור שנמצאים בבעלות המועצה, וגגות של בתים פרטיים ברחבי היישוב, כפי שיוסבר להלן.

להלן נתונים על פעילות החברה בנושא התקנת קולטים סולאריים בשנים האחרונות, עפ"י הדוחות הכספיים של החברה:

2012	2011	2010	
הכנסות			
123,606	41,671	--	הכנסות מקולטים סולאריים לייצור חשמל
1,053,818	--	--	הכנסות מקולטים סולאריים ציבורי
1,177,424	41,671	--	סה"כ הכנסות
הוצאות			
920,566	47,202	--	הקמת קולטים סולאריים לייצור חשמל
51,181	--	--	הוצאות קולטים סולאריים פרטיים
971,747	47,202	--	סה"כ הוצאות
205,677	(5,531)		סה"כ עודף (גרעון)

(*) כל הנתונים בש"ח.

קולטים על גגות מבני ציבור

לביקורת נמסר כי במהלך שנת 2010 נערך ע"י החברה הכלכלית מכרז בנושא השכרת גגות מבני ציבור, בו זכתה חברת יש"ע ירוקה שהקימה על הגגות קולטים סולאריים לייצור חשמל.

בתאריך 11.10.11 נחתם הסכם התקשרות בין החברה הכלכלית לבין המועצה בנושא הצבת קולטים סולאריים על גגות מבני ציבור.

בהסכם האמור נקבע, כי הואיל והמועצה הינה בעלת הזכויות בגגות בשטח של כ- 3000 מ"ר, והמועצה הסמיכה את החברה לטפל במתן זכות שימוש בגגות, והחברה פרסמה מכרז בנושא לצורך התקנת מערכות לייצור חשמל בגגות וחתמה על חוזה עם הזוכה במכרז (חברת יש"ע ירוקה), החברה הכלכלית תהיה זכאית לתשלום בגין הטיפול בנושא בגובה 25% מסך התקבולים שתקבל מהזכיון, ותעביר למועצה את היתרה בסך 75% מהתקבולים תוך 30 יום מיום קבלתם. בנספח א' להסכם האמור צוינו מבני הציבור אליהם מתייחס ההסכם, ובכלל זה גג בניין המועצה, גג בניין המתנ"ס, וגגות בתי הספר אור עציון בנים, עשה חייל, ודרך אבות.

מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת, כי נבדקת אפשרות להקמת קולטים סולאריים על גגות מבני ציבור נוספים, ובכלל זה ביה"ס אורות עציון בנות, מבני גני ילדים, ועוד.

לביקורת הוסבר, כי ההכנסות בתחום זה כוללות רכיב של דמי השכרה קבועים של שטח הגג בו הותקנו הקולטים, ורכיב של מחיר החשמל המחושב עפ"י אחוז מסוים מההכנסות המתקבלות מייצור החשמל.

עפ"י נתונים שנמסרו לביקורת על ידי מנהלת החשבונות הראשית, הכנסות המועצה מהחברה הכלכלית בשנת 2013 בגין הצבת קולטים סולאריים על גגות מבני ציבור, הסתכמו ב- 80,460 ₪.

לביקורת נמסר כי חברת "יש"ע ירוקה" היא בעלת המונים מאחר והיא הקימה את המערכות הסולאריות לייצור חשמל. מנהל החשבונות של החברה מסר לביקורת, כי לאחר שהמערכות הסולאריות הותקנו והוחל בייצור חשמל שנמכר לחברת חשמל, החברה הכלכלית שילמה את חשבונות החשמל של המועצה ושל מוסדות הציבור וקיבלה החזרים מהמועצה, עד לנובמבר 2012.

נמצא, כי ממועד זה ואילך שונה ההסדר האמור, מאחר והנהלת החשבונות ביקשה למנוע סרבול ושעות עבודה מיותרות. בעקבות כך, החלה המועצה לשלם ישירות לחברת חשמל בעבור צריכת החשמל של המועצה ומבני הציבור, ובמקביל החברה הכלכלית מקבלת זיכוי בגין ייצור חשמל מחברת יש"ע ירוקה (בעלת המונים) ומעבירה למועצה 75% מסכום הזיכוי.

מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת, כי חברת החשמל הוזילה לאחרונה את תעריפי החשמל שהיא משלמת ללקוחות המייצרים ומוכרים לה חשמל. המנכ"ל גם ציין, כי למרות הירידה באטרקטיביות של תחום זה, הוא סבור שהוא עדיין רווחי, ולכן החברה ממשיכה להשקיע גם כיום בהתקנת קולטים על מבני ציבור, למרות שהחזר ההשקעה יהיה לאחר שנים רבות יותר מבעבר.

לביקורת הוצגו תחשיבים כלכליים שנערכו בחברה לצורך בדיקת הכדאיות הכלכלית של הצבת הקולטים הסולאריים לייצור חשמל, שהתייחסו בין היתר למחיר ולגודל המערכת, תעריף ותפוקת החשמל, תנאי ההלוואה מהבנק והתשואה הצפויה לפרויקט. בטבלת אקסל בתחשיב, צוינו ההכנסות הצפויות מייצור החשמל, עלויות ביטוח, ניקיון, החלפת ממיר, החזרי הלוואות ורווח תפעולי.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ישנו תחשיב על כדאיות ההשקעה בקולטים הסולאריים והנושא הובא לדיון בפני מנכ"ל וגזבר המועצה וקיבל את אישורו של ראש המועצה להתקדמות. הנ"ל גם ציין, כי מנכ"ל החברה משמש כפרויקטור של הנושא, וכל התקציבים לפרויקט משולמים על ידי המועצה.

קולטים על גגות בתים פרטיים

במהלך התקופה שנבדקה החברה הכלכלית ארגנה 2 קבוצות רכישה של קולטים סולאריים לייצור חשמל על גגות בתים פרטיים ביישוב. לביקורת נמסר כי ארגון קבוצות הרכישה נועד לממש יתרון לגודל באמצעות ריכוז כוח קניה מול החברות המשווקות, תוך השארת שולי רווח לחברה הכלכלית.

לביקורת נמסר, כי כל קבוצת רכישה כללה כ- 50 תושבים, כאשר חברי הקבוצה הראשונה ביצעו רכישות של קולטים במהלך שנת 2011 מחברת "סאן-אלקטרה" והקבוצה השנייה רכשה קולטים במהלך שנת 2012 מחברת "טיב סולאר".

להלן הכנסות החברה בתחום זה בשנים האחרונות, לפי נתוני הדוחות הכספיים:

שם הסעיף	2012	2011	2010
קולטים סולאריים לייצור חשמל	123,606	41,671	--

מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת, כי במהלך שנת 2013 לא היו קבוצות רכישה נוספות של קולטים סולאריים. לדבריו, הדבר נובע מכך שחברת החשמל הוזילה לאחרונה את תעריפי החשמל שהיא משלמת ללקוחות המייצרים ומוכרים לה חשמל.

13.4 השכרת קרוואנים לתושבים

במועד הביקורת החברה טיפלה בהשכרת קרוואנים לתושבים המתגוררים בשכונות התמר והדגן. הטיפול בנושא כלל השכרת קרוואנים השייכים לתנועת "אמנה" וקרוואנים בבעלות המועצה.

ברשות עובדת החברה שריכוזה את הטיפול בהשכרת הקרוואנים נמצאה במועד הבדיקה רשימת המתנה של תושבים שביקשו לקבל קרוואן למגורים, כאשר הרישום התבצע בשתי טבלאות נפרדות עבור תושבים מקומיים ותושבי חוץ.

במשרדי החברה נמצאו תיקים מסודרים של השכרות הקרוואנים שחולקו לפי אות ראשונה של שם השוכר. התיקים כללו חוזים, נספחים, תכתובות שנערכו מול השוכר, ומסמכים נוספים.

השוכרים התבקשו לחתום על חוזה שכירות מול החברה, ולמסור צ'ק ביטחון בסכום של 2 חודשי שכירות שנשמר כפיקדון עד לתום השכירות. לביקורת הוסבר כי הצ'קים התקבלו ללא תאריך, על מנת שלא יפוג תוקפם במשך כל תקופת השכירות. הצ'קים שניתנו כפיקדון במועד ההשכרה והיו ללא תאריך, נשמרו בכספת במשרדי החברה, וכל הצ'קים האחרים הופקדו בחשבון הבנק של החברה.

לביקורת נמסר, כי בעבר נלקח מהשוכרים צ'ק ביטחון בסך 2 חודשי שכירות שנועד להחזרה בתום השכירות, וצ'ק נוסף בסך של חודש שכירות אחד, שהתקבל ללא תאריך ולא הופקד בבנק. עוד הוסבר, כי כיום מתקבלים מכל השוכרים שני צ'קים – האחד בסך 2,000 ₪ שמופקד בבנק, והשני בסך 1,000 ₪ שמתקבל ללא תאריך ונשמר בכספת במשרדי החברה.

במועד הביקורת לא נמצא בחברה נוהל או מסמך המתעד את השינוי שחל במדיניות החברה, לגבי גובה הפיקדון של השוכר ואופן קבלתו.

מומלץ להכין נוהל כתוב בנושא, על מנת להבטיח טיפול אחיד ושוויוני מול השוכרים ולאפשר בקרה נאותה.

במועד הביקורת נמצאה במשרדי החברה הכלכלית טבלת אקסל בה נערך רישום לצורך מעקב אחר סטטוס הפקדונות שהתקבלו משוכרי הקרוואנים. הטבלה האמורה התייחסה ל - 55 קרוואנים, כאשר לגבי 50 מהם צוין מספר הקרוואן, שמות השוכרים וסכום הפיקדון, ולגבי 5 קרוואנים נוספים צוין שנמסרו למכינה נטע סורק.

על פי נתוני הטבלה האמורה, התקבלו משוכרי הקרוואנים פקדונות בסכומים שונים שנעו בין 500 ₪ ל – 3,000 ₪. משוכר אחד (קרוואן מסי' 125) ועבור 5 קרוואנים נוספים שהושכרו למכינה נטע סורק, לא התקבלו פקדונות.

להלן התפלגות סכומי הפקדונות שהתקבלו מ - 55 שוכרי הקרוואנים, עפ"י נתוני הטבלה שנמסרה לביקורת:

מספר השוכרים	סכום הפיקדון ששולם (בש"ח)
6	ללא פיקדון
9	500
4	1,300
2	1,800
6	2,000
1	2,200
1	2,480
18	2,600
1	2,760
1	2,776
2	2,800
1	2,880
2	2,840
1	3,000
55	סה"כ

לביקורת נמסר כי הפקדונות שהתקבלו מהשוכרים הופקדו בחשבון פק"מ, והחזרת הפקדונות בתום תקופת השכירות נעשתה באמצעות משיכות מהחשבון השוטף.

נמצא, כי המעקב אחר חידוש תקופת השכירות התבצע באופן ממוחשב, כמו גם המעקב אחר קבלת דמי השכירות החודשיים. לביקורת נמסר, כי במקרים נדירים של העדר תשלומים, החברה שלחה לשוכרים מכתבי התראה.

במועד הביקורת הושכרו על ידי החברה הכלכלית 63 קרוואנים לתושבים, 43 מהם בבעלות תנועת אמנה ו-20 בבעלות המועצה.

55 מהקרוואנים הוצבו במועד הביקורת בגבעת התמר ו-8 נוספים בגבעת הדגן. 12 מתוך 20 הקרוואנים שבבעלות המועצה הוצבו במועד הביקורת בגבעת התמר, ו-8 נוספים בגבעת הדגן.

לביקורת נמסר כי כשנה קודם לכן נמכר על ידי החברה הכלכלית אחד מהקרוואנים שהוצבו בגבעת הדגן, תמורת כ-20,000 ₪.

להלן נתונים על הכנסות והוצאות החברה בנושא השכרת קרוואנים במהלך השנים האחרונות, עפ"י הדוחות הכספיים של החברה:

2012	2011	2010	
הכנסות			
748,689	591,857	524,198	השכרת מגורונים (קרוואנים)
הוצאות			
562,166	444,980	446,151	השכרה ואחזקת מגורונים (קרוואנים)
186,523	146,877	78,047	סה"כ עודף

(*) כל הנתונים בשי"ח.

מנתוני הטבלה עולה, כי רווחי החברה מהשכרת הקרוואנים עלו באופן משמעותי בשנת 2011 לעומת שנה קודמת. לביקורת הוסבר כי הגידול נבע מכך שבאותה שנה החלה החברה הכלכלית לטפל בהשכרת הקרוואנים שבבעלות המועצה.

יצוין כי בעבר, ההכנסות מהשכרת הקרוואנים שבבעלות המועצה נכנסו ישירות לקופת המועצה, אך בשלב מסוים החליטה הנהלת המועצה להעביר את הטיפול בהשכרה ובתחזוקת הקרוואנים לידי החברה הכלכלית, ובתמורה לכך להעביר אליה את ההכנסות מדמי השכירות של הקרוואנים.

לביקורת לא הוצג תחשיב כלכלי או מסמך המפרט את עלויות הטיפול בהשכרה ובתחזוקה של הקרוואנים, מול הכנסות החברה מדמי השכירות.

במועד הביקורת גם לא נמצא מסמך, המעגן את פרטי ההתקשרות בין החברה הכלכלית לבין המועצה בנושא השכרות הקרוואנים.

מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי כשנה וחצי לפני מועד הבדיקה העבירה המועצה לטיפול החברה מספר קרוואנים שהיו בטיפול שוטף של גזברות המועצה, והחברה החתימה את התושבים על חוזה השכרה וטיפול בתחזוקה השוטפת של המבנים. עוד ציין המנכ"ל, כי מספר קרוואנים נרכשו בעבר על ידי המועצה מחברת "עמידר" והועברו לגבעת הדגן, אולם לא נגבה עבורם כל תשלום מהתושבים. בשלב מסוים, המועצה ביקשה מהחברה הכלכלית לעשות סדר בנושא, לאתר את מסמכי הבעלות על הקרוואנים ולטפל בהשכרת הקרוואנים באופן מסודר תמורת תשלום, בנוסף לתחזוקה השוטפת. בעקבות כך החברה הכלכלית פעלה להסדרת הנושא, וכיום היא מטפלת בהשכרה ובתחזוקה השוטפת של הקרוואנים.

עוד ציין מנכ"ל החברה, כי תמורת הסדרת הנושא והטיפול השוטף בהשכרת הקרוואנים שכלל איתור בעלות, החתמה על חוזה שכירות, תחזוקה שוטפת ומציאת דיירים חלופיים על פי קריטריונים, החברה קיבלה את דמי השכירות. המנכ"ל גם ציין שעבור חלק מהקרוואנים בגבעת הדגן לא התקבלו בעבר דמי שכירות כלל במועצה, והטיפול בנושא על ידי החברה גרם להסדרת הנושא וליצירת הכנסות נוספות.

בדוח הרו"ח שערך ביקורת מטעם משרד הפנים על פעילות החברה הכלכלית בשנת 2010 צוין, כי החברה משכירה קרוואנים השייכים למועצה, שהועברו לחברה ללא תמורה. עוד צוין, כי לא נרשמות בספרי המועצה הכנסות מהשכרת הקרוואנים הנ"ל, ולא מבוצעת התחשבות כספית בין המועצה לבין החברה בגין הכנסות אלה.

לר"ח שערך את הדוח האמור הוסבר בזמנו, כי הנושא בטיפול, והוא המליץ כי החברה תבצע התחשבות עם המועצה בגין השכרת הקרוואנים שבבעלות המועצה.

נמצא כי למרות האמור, טרם נערכה התחשבות בנושא השכרות הקרוואנים בין החברה הכלכלית לבין המועצה.

מומלץ לעגן בחוזה את תנאי ההתקשרות בין המועצה והחברה בנושא, בו ייקבעו חובות החברה ואופן הטיפול הנדרש בהשכרה ובתחזוקת הקרוואנים, ואחוז קבוע מסך ההכנסות שישולמו לחברה עבור מתן השירות למועצה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ההמלצה מתקבלת, אולם הנושא פחות רלוונטי בשל הפינוי הצפוי של הגבעות לקראת בניית הקבע.

לקראת סיום הביקורת נמסר למבקר, כי כמות הקרוואנים המושכרים על ידי החברה פחתה באופן ניכר. מנכ"ל החברה הסביר לביקורת, כי עקב חידוש הבניה בשכונות התמר והדגן נדרשת המועצה לפנות את הקרוואנים המוצבים בשטח המיועד לבניה, ולהערכתו במהלך השנה הקרובה יפוננו רוב הקרוואנים המוצבים כיום בשטחים אלו.

לנוכח הצמצום הניכר במספר הקרוואנים להשכרה עקב חידוש תנופת הבניה ביישוב, מומלץ לבחון אפשרות להעביר את המשך הטיפול בנושא לעובדי המועצה, לצורך התייעלות וחסכון בעלויות השכר והתקורה של החברה.

גובר המועצה ציין בתגובתו לטיוטת דוח הביקורת, כי למועצה אין את כח האדם המתאים והמיומן לטיפול בכל האספקטים השונים של השכרת הקרוואנים, וחבל לוותר על הניסיון הנצבר בנושא בחברה הכלכלית.

13.5 הפקת עיתון המועצה (אפרעתון)

להלן נתונים על פעילות החברה בנושא פרסום, הפעלת אתר אינטרנט ועריכת עיתון המועצה, עפ"י הדוחות הכספיים השנתיים של החברה:

2012	2011	2010	
הכנסות			
238,769	183,306	44,962	פרסום והפעלת אתר אינטרנט
הוצאות			
179,060	85,836	0	פרסום ועריכת עיתון מקומי
59,709	97,470	44,962	סה"כ עודף

(*) כל הנתונים בשי"ח.

להלן הסכומים ששילמה המועצה לחברה הכלכלית מידי שנה עבור עריכה והפקה של האפרעתון ותחזוקת אתר האינטרנט של המועצה, עפ"י רישומי הנהלת החשבונות של המועצה:

2013	2012	2011	2010	
273,968	250,666	190,710	29,201	אפרעתון+אתר האינטרנט

* הסכומים בשי"ח

יצוין, כי מתוך 273,968 ₪ ששולמו לחברה במהלך שנת 2013, 195,650 ₪ היו עבור הפקת האפרעתון, והשאר עבור ניהול אתר האינטרנט ודף הפייסבוק של המועצה.

מנתוני הטבלאות לעיל עולה, כי בשנים 2012 - 2010 לא היתה התאמה מלאה בין סכומי ההוצאות שנרשמו ע"י הנהלת החשבונות במועצה, לבין סכומי ההכנסות באותו נושא שנרשמו בדוחות החברה.

נמצא, כי הסיבה לגידול החד בהוצאות המועצה משנת 2011 ואילך, נובעת מהחלטת המועצה להעביר את הטיפול בהפקת עיתון המועצה לחברה הכלכלית, תמורת תשלום עבור קבלת השירות.

לביקורת הוסבר, כי עד לשנת 2011 הפקת העיתון טופלה על ידי עובדי המועצה שניהנו בתפקיד עוזר ראש המועצה. משנה זו ואילך, לאחר כניסתו של עוזר ראש המועצה האחרון לתפקיד מנכ"ל החברה הכלכלית, הוחלט להעביר את הטיפול בנושא לידי החברה, תמורת תשלום שנתי עבור השירות.

בהתאם לכך, המועצה הקצתה תקציב שנתי לצורך הפקת העיתון ע"י החברה הכלכלית, והתשלומים בגין שירות זה נכללו במסגרת ההתחשבות הכספית השוטפת בין המועצה לחברה.

לביקורת הוסבר כי עריכת העיתון כוללת איסוף חומרים ממחלקות ומבעלי תפקידים במועצה, וכן מתושבים ומאישי ציבור ביישוב. עוד נמסר, כי הפקת העיתון כוללת, בין היתר, עריכה והגהה לשונית, תרגום תקצירי טקסטים לאנגלית, עימוד ועיצוב גרפי, וכן הדפסת העיתון והפצתו לתיבות הדואר של התושבים.

נמצא כי לצורך עריכת והפקת העיתון התקשרה החברה הכלכלית עם נותני שירותים חיצוניים תמורת חשבוניות, שכללו את סגן עורך העיתון, עורכת גרפית, עורכת לשונית, מתרגמת טקסטים מעברית לאנגלית, וכן עם חברת "קארד 123" שהביאה את העיתון לדפוס והפיצה אותו לציבור התושבים.

במועד הביקורת, לא נמצא במשרדי המועצה או בחברה הכלכלית תחשיב מפורט לפיו נקבע הסכום המועבר על ידי המועצה לחברה בגין שירותי ההפקה והעריכה של העיתון.

כמו כן, לא נמצא הסכם התקשרות בין החברה והמועצה בתחום זה שאמור לפרט בין היתר את חובות החברה ואת אופן ביצוע העבודה ואת התמורה שתשולם בגינה על ידי המועצה.

לביקורת הוסבר, כי הסכומים המועברים בשוטף מהמועצה לחברה בגין העריכה וההפקה של עיתון המועצה, נקבעים לפי הסכום השנתי שהוקצב לכך על ידי המועצה המחולק לתשלומים, ללא קשר למספר הגליונות המופקים בפועל על ידי החברה.

הביקורת ממליצה לעגן בחוזה את ההתקשרות בין המועצה לבין החברה הכלכלית בנושא, בו ייקבעו חובות החברה בנוגע לעריכה וההפקה של העיתון והתמורה שתשולם לחברה עבור מתן השירות. עוד מומלץ, כי לאחר הפקת כל גיליון תמציא החברה למועצה חשבונית מסודרת שתפרט את עלויות העריכה, ההפקה וההפצה של העיתון, בהתאם לתעריפים שנקבעו בחוזה, על מנת לאפשר בקרה נאותה על התמורה המשולמת לחברה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיטת הדוח, כי ישנו סכום שנתי שהוקצב ע"י המועצה להפקת העיתון, ומסגרת התקציב נשמרת. לדבריו, המועצה קיבלה מסמך המפרט את העלויות השונות, ואחת לרבעון מוציאה החברה הכלכלית חשבון עם העלויות של העיתונים שהופקו באותו הרבעון לאישורו של גזבר המועצה. עוד ציין מנכ"ל החברה, כי בכל מקרה המועצה והחברה ישקלו האם לצאת למכרז מחודש דרך המועצה או החברה, ואז הנושא יעוגן בחוזה.

מנהלת פרויקטים ותקשורת של החברה מסרה לביקורת כי בפועל, עריכת העיתון מתבצעת על ידי המנכ"ל (כעורך ראשי) ביחד עם נותן שירות חיצוני עימו התקשרה החברה שמתגורר ברמת הגולן, ומוגדר כ"סגן עורך העיתון". לגורם זה מועברים באמצעות האינטרנט החומרים שנועדו לפרסום בגליון הבא, ובמהלך העבודה החומר מועבר גם לגורמים אחרים המספקים לחברה שירותי עריכה לשונית וגרפית ושירותי תרגום לאנגלית. לאחר אישור והגהה סופית שעורך מנכ"ל החברה מועבר הגיליון לחברה חיצונית האחראית על מכירת שטחי הפרסום בעיתון, ועל הבאתו לדפוס והפצתו לציבור התושבים.

נמצא, כי עיתון המועצה מופץ לא רק ברחבי היישוב, אלא גם לתושבי קרית ארבע ולתושבי היישובים הנמצאים באזור גוש עציון. מנכ"ל החברה הסביר לביקורת, כי הדבר נובע ממדיניות של מיצוב אפרת כבירת גוש עציון, ויש לכך גם ערך כלכלי מאחר והמפרסמים מעוניינים שהעיתון יהיה בתפוצה רחבה יותר.

הביקורת ממליצה לבחון את התועלת שבהפצת העיתון גם לתושבי הסביבה, למול העלויות הכרוכות בכך לחברה הכלכלית ולמועצה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ראש המועצה רואה חשיבות במיצובה של אפרת כבירת עציון, ומכאן נבעה ההחלטה להפיץ את העיתון בתפוצה רחבה.

במועד הביקורת עיתון המועצה הופץ כירחון, בתדירות של פעם ב - 4 או 5 שבועות. בתיק "אפרעתון" שנמצא במשרדי החברה תויקו באופן מסודר גליונות העיתון שהופקו על ידי החברה הכלכלית במהלך השנים האחרונות.

במועד הביקורת ההבאה לדפוס וההפצה של העיתון בוצעה על ידי חברת "קארד 123" (להלן הזכיינית) המפיצה גם את המגזין גוש ארבע, שמשרדיה ממוקמים ביישוב אלון שבות. החברה הזכיינית טיפלה בין היתר במכירת שטחי הפרסום בעיתון לחברות מסחריות ולבעלי עסקים הפועלים ביישוב ובסביבה.

בדוחות הכספיים של החברה בשנים האחרונות לא נמצאו רישומי הכנסות מהחברה הזכיינית, בגין מכירות שטחי פרסום באפרעתון. לביקורת הוסבר כי על פי תנאי ההסכם, עלויות הפרסומים של המועצה ועלויות ההפקה וההפצה של העיתון, מכוסים במלואם על ידי מכירת שטחי הפרסום על ידי הזכיינית.

מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי התשלום לזכיינית התבצע עפ"י תעריף קבוע שנקבע במכרז עבור פרסומי המועצה בעיתון. כלומר ככל שהיקף החומרים שפרסמה המועצה בגליון מסוים היה גבוה יותר, כך גדל הסכום שהועבר לחברה הזכיינית.

עוד ציין המנכ"ל, כי עיתון המועצה יכול לכלול 32 או 48 עמודים (ולגדול בכפולות של 16) וזאת משיקולי עלויות של גליון ההדפסה. לדבריו, הגודל של כל גיליון נקבע על ידו לפי היקף הפרסומים של המועצה באותו חודש. לדבריו, עפ"י ההסכם עם הזכיינית, היא יכולה למכור שטחי פרסום לפי גודל הגיליון, והמחיר לעמוד שמשלמת המועצה בגיליון של 48 עמודים, נמוך יותר מגיליון הכולל 32 עמודים. כלומר, הרווח של החברה הכלכלית ממכירת שטחי פרסום רבים יותר על ידי הזכיינית, מגולם במחיר זול יותר שהיא מקבלת עבור פרסומי המועצה.

מומלץ לבחון פעם נוספת את שיטת ההתקשרות מול הזכיינית, במטרה לבדוק אם באפשרות החברה הכלכלית לקבל אחוז מסוים מההכנסות בגין מכירת שטחי הפרסום בעיתון, מעל היקף מסוים.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח כי בעבר, המועצה ניהלה את הפקת ומכירת הפרסומות בעיתון וללא הצלחה מרובה, ובעקבות כך החליטה המועצה לעבור למתכונת אחרת שבה גם המועצה וגם מפיק העיתון עם הפרסומות מרוויחים. לדבריו, המועצה מקבלת מחיר נמוך יותר מהעלויות הריאליות של הפקת העיתון בפועל, והמפיק מרוויח באופן חלקי ממכירת הפרסומות, כך שהמועצה יודעת מהם עלויות הפקת העיתון ואינה תלויה במכירת פרסומות שמטבע הדברים משתנות מגיליון לגיליון.

מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת, כי הוא משמש כעורך האחראי של האפרעתון, וההחלטה לגבי החומרים שייכללו בעיתון נקבעת על ידו בתיאום עם ראש המועצה. לדבריו, לאחר קבלת החומרים מהגורמים השונים, ההחלטה לגבי הפרסום מתואמת עם "סגן עורך העיתון" המועסק על ידי החברה כנותן שירות חיצוני.

עוד ציין המנכ"ל, כי סגן עורך העיתון המועסק על ידי החברה במיקור חוץ, משמש גם כפרויקטור באתר האינטרנט של המועצה. לדבריו, עבודתו מתבצעת בביתו והוא מגיע למועצה רק לעיתים רחוקות, מכיוון שהחומרים מועברים אליו באמצעות האינטרנט, וגם תפוקות עבודתו מתקבלות באופן האמור.

נמצא, כי התקשרות החברה עם סגן עורך העיתון התבצעה ללא הליך מכרזי, ללא חתימה על הסכם התקשרות, וללא קבלת אישור מדירקטוריון החברה.

מומלץ לאשר את ההתקשרויות עם נותני שירותים על בסיס קבוע על ידי הדירקטוריון, ולעגן את תנאי ההתקשרות בהסכם חתום.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי אין צורך לערוך מכרז לתפקידי מומחים או יועצים, ולא נהוג להביא לאישור הדירקטוריון העסקת יועץ או עובד על עוד עלותו נמצאת במסגרת מטרות ותקציב הפרויקט. עוד ציין מנכ"ל החברה, כי בכל מקרה הדבר נעשה בעצה אחת עם יו"ר הדירקטוריון ובמידת הצורך בשיתוף חברי דירקטוריון נוספים הרלוונטיים לנושא.

13.6 ניהול אתר אינטרנט ודף פייסבוק

לביקורת נמסר כי עד לשנת 2011 הטיפול בעדכון ותחזוקת אתר האינטרנט של המועצה בוצע ע"י עובדת החברה הכלכלית, והניהול השוטף בנושא התבצע ע"י עוזר ראש המועצה. משנה זו ואילך, לאחר כניסתו של עוזר ראש המועצה דאז לתפקיד מנכ"ל החברה הכלכלית, הוחלט להעביר את האחריות לניהול אתר האינטרנט ודף הפייסבוק של המועצה לידי החברה, תמורת תשלום עבור השירות.

בעקבות כך, המועצה הקצתה תקציב לצורך המשך הטיפול בנושא על ידי החברה הכלכלית, ותשלומי המועצה לחברה עבור השירות נכללו במסגרת ההתחשבות הכספית וחישוב סכומי ההעברות השוטפות לחברה.

סכומי ההוצאות וההכנסות בגין ניהול אתר האינטרנט ודף הפייסבוק, נרשמו בדוחות הכספיים בסעיף אחד עם אלו של עיתון המועצה, כמפורט בסעיף הקודם לעיל.

מנכ"ל החברה מסר לביקורת כי לפני מספר שנים בוצע שדרוג של אתר המועצה, ובימים אלו עומד להיערך שדרוג נוסף שיכלול שינוי עיצוב והכללת תכנים נוספים.

נמצא, כי למועצה ולחברה הכלכלית קיימים דפי פייסבוק נפרדים, המנוהלים באופן שוטף על ידי החברה הכלכלית. לביקורת נמסר כי הניהול השוטף כולל התכתבויות מול תושבים, העלאת תכנים ותמונות, שליחת דפי מידע (ניוזלטר) לתושבים ושליחת מידע לקבוצות אימייל, כמו אפרת צ'ט.

עובדת החברה המטפלת בנושא מסרה לביקורת, כי, כל מחלקה במועצה מעבירה אליה חומרים, והניוזלטר נשלח לתושבים בתדירות של כפעם בשבוע, בדרך כלל בימי חמישי.

לביקורת נמסר, כי בדף הפייסבוק של המועצה רשומים כ - 1000 חברים, ומתבצעת פעילות להגדלת מספר החברים באמצעים שונים, כגון פניות יזומות לקבלת תגובות, קיום תחרות תמונות, ועוד.

לביקורת לא הומצא מסמך התקשרות בין החברה הכלכלית למועצה בנושא ניהול ותחזוקת אתר האינטרנט ודף הפייסבוק של המועצה.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת דוח הביקורת, כי ישנו חוזה בין המועצה והחברה הכלכלית, אולם החברה נמצאת במגעים עם מנכ"ל המועצה להסדרת חוזה חדש, לאור הצרכים וההתפתחויות בתחום. עוד ציין המנכ"ל, כי מוגשת למועצה אחת לרבעון בקשת תשלום לאישור הגזבר עבור החלק היחסי שהוקצב לנושא על ידי המועצה ובתוספת עלויות חריגות מהחוזה שיש לחברה הכלכלית עם חברת דורנט.

הביקורת ממליצה לסיים את הסדרת ההסכם החדש בין החברה הכלכלית לבין המועצה בנושא ניהול ותחזוקת אתר האינטרנט ודף הפייסבוק של המועצה.

עוד מומלץ, להימנע מהעברות כספים רבעוניות של החלק היחסי מהסכום השנתי שהוקצב לנושא ע"י המועצה, ולבצע תשלומים עבור קבלת השירות כנגד הצגת חשבוניות בהן יפורטו העלויות והיקף העבודה שבוצעה בפועל.

13.7 פעילויות עסקיות נוספות

בבדיקת פעילויות עסקיות נוספות שבוצעו על ידי החברה הכלכלית במהלך התקופה שנבדקה, עלו הממצאים הבאים:

שיווק מתקני ייצור אשפה אורגנית

במהלך שנת 2010 החברה רכשה מתקנים לייצור אשפה אורגנית (קומפוסטרים), ומכרה אותם לתושבים. מנכ"ל החברה הכלכלית הסביר לביקורת כי מכירת המתקנים בוצעה כשירות לטובת הציבור, במטרה לקדם את היעד "אפרת עיר ירוקה".

להלן נתונים על פעילות החברה בנושא, עפ"י נתוני הדוחות הכספיים:

2012	2011	2010	
הכנסות			
--	1,440	45,937	מכירת מתקני מחזור אשפה
הוצאות			
--	7,173	29,840	קניית מתקני מחזור
--	(5.733)	16,097	סה"כ עודף (גרעון)

(*) כל הנתונים בש"ח.

מנתוני הטבלה עולה, כי כמעט כל ההכנסות ממכירת המתקנים היו בשנת 2010. בשנת 2011 היו הכנסות מעטות בלבד שלא כיסו את ההוצאות בנושא, ובשנת 2012 לא נרשמו הכנסות כלל מפעילות זו.

מכירת המתקנים לתושבים התבצעה במשרדי החברה הכלכלית, כאשר המלאי נשמר בסמוך למדרגות היורדות למחלקת הביטחון. התשלום התבצע במזומן או בהמחאה במשרדי החברה, והתקבולים הוקלדו בעת ביצוע התשלום לתכנת הנהלת החשבונות. למשל נמסרה קבלה באופן מיידי והמזומנים וההמחאות נשמרו בכספת במשרדי החברה, והופקדו בחשבון הבנק מידי מספר ימים בהתאם לכמות התקבולים שהצטברה. לביקורת נמסר כי ההפקדות בוצעו בסניף בנק הדואר בבנין המועצה מטעמי נוחות, ולאחר מכן בוצעו העברות לחשבון החברה הכלכלית בבנק הפועלים.

פרסום חוצות ברחבי היישוב

מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי לאחר שנכנס לתפקידו הוא החל לבדוק אפשרות לשווק לזכיינים שטחי פרסום בשלטי חוצות ביישוב. בעקבות כך, החברה ערכה מכרז פומבי בשנת 2011, בו הוגשה הצעה יחידה שהוכרזה כזוכה על ידי ועדת המכרזים של החברה. הזוכה במכרז היתה חברת "קארד 123" (המפיקה את עיתון המועצה) ונחתם עימה חוזה התקשרות.

עוד נמסר לביקורת, כי עפ"י החוזה עם החברה היא קיבלה בלעדיות על פרסום בשלטי חוצות ברחבי המועצה, והתחייבה לשלם לחברה הכלכלית סכום קבוע שנקבע לפי גודל השלט. מנכ"ל החברה הסביר לביקורת כי במקביל הזכיינית אמורה לשלם למועצה היטל שילוט במחלקת הגביה.

לביקורת הוסבר, כי הפרויקט לא עובד עפ"י התכנית המקורית, בעקבות הגשת התנגדויות של תושבים לפרסום בשלטי החוצות, בטענה שהדבר יפגע באיכות הסביבה ובצביון הכפרי של היישוב.

מנכ"ל החברה הסביר לביקורת, כי לאחר קבלת ההתנגדויות כאמור הנחה ראש המועצה לצמצם את מספר השלטים ביישוב, וכך נעשה. לדבריו, צמצום מספר השלטים הקטין את רווחי החברה הזכיינית ובהתאם לכך גם את הכנסות החברה הכלכלית.

עד למועד עריכת הביקורת, המועצה לא עשתה שימוש בשלטי חוצות לצורך פרסום תכנים מטעמה לציבור. מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי אפשרות זו נכללה במסגרת תנאי החוזה שנחתם עם החברה, במטרה להבטיח בעתיד עלויות נמוכות למועצה.

תחנת מוניות

החברה הכלכלית ערכה מכרז להפעלת תחנת מוניות במרכז המסחרי בשכונת הדקל והתאנה לפני כחצי שנה. למכרז לא הוגשו הצעות. בעקבות כך, מנכ"ל החברה הכלכלית קיבל אישור בכתב מהיועץ המשפטי של החברה לפנות למציעים לצורך ניהול משא ומתן להפעלת התחנה. עקב חוסר עניין של מציעים אחרים, נערך לבסוף משא ומתן עם מוניות גוש עציון בלבד, שבסיומו נחתם עימם חוזה להפעלת תחת המוניות בשכונות הדקל והתאנה. תוקף החוזה נקבע לתקופה קצרה יחסית, על מנת שהזכיין יוכל לבדוק את הכדאיות הכלכלית של המיזם.

לביקורת נמסר כי הכנסות החברה מחברת המוניות יופיעו רק בדוח הכספי של 2013 מאחר והחוזה עימה נחתם רק לפני מספר חודשים.

הפעלת מועדון עסקי (נטוורקינג)

במהלך חודש יוני 2013 פרסמה החברה הכלכלית לציבור כי פתחה מועדון "נטוורקינג" עסקי המיועד לעסקים באפרת, גוש עציון, קרית ארבע והסביבה. הפרסום נערך באמצעות שליחת "פליירים" לתיבות הדואר של תושבי אפרת והסביבה.

עפ"י הפרסום, המועדון אמור לקיים פגישות בתדירות של אחת לשבועיים בשעות הבוקר, בחדר הישיבות של המועצה. החברות במועדון כרוכה בתשלום דמי חבר שנתיים.

לצורך הפעלת המועדון החברה התקשרה עם מנחה ומנהל מקצועי שהינו יועץ ארגוני, מאמן, מרצה ויועץ שיווקי, אשר שימש כיו"ר של ארגון "נטוורקינג" גדול בירושלים.

מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי המועדון נועד להעצים את העסקים באפרת ובגוש עציון, לייצור ולחזק את רשת הקשרים בין בעלי עסקים וחברות באזור.

במועד הביקורת נרשמו למועדון כ - 10 חברים, ונערכה עימם פגישת היכרות ראשונה. לקראת סיום הבדיקה נמסר לביקורת כי במועדון יש למעלה מ - 20 נרשמים, ונערכות עימם פגישות במשרדי המועצה בתדירות של פעם בשבועיים.

לביקורת הוסבר כי עלויות החברה בגין הפעלת המועדון הן עבור פרסום בלבד, וסוכם עם המנחה כי ההכנסות מתשלום דמי החבר יחולקו באופן שווה בינו לבין החברה.

14. פעולות מתוכננות

להלן נתונים שנמסרו לביקורת לגבי הפעילות המתוכננת של החברה:

14.1 הקמת קאונטרי קלאב בגבעת הזית

מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי המועצה מעוניינת להקים מרכז ספורט (קאונטרי קלאב) בגבעת הזית לרווחת התושבים, באמצעות החברה הכלכלית. בעקבות כך, נערך סקר צרכים מקיף באפרת ובגוש עציון על ידי חברה חיצונית פרופי י. כץ מחברת מאגר מוחות, שהתקבל כחצי שנה לפני מועד הבדיקה.

לדברי המנכ"ל, הסקר האמור הצביע על התעניינות גבוהה של תושבים בפרויקט, ובהתאם לכך חתמה המועצה על חוזה עם יועץ חיצוני להקמת בריכות שחיה וקאונטרי קלאב (לבקוביץ) לצורך הכנת פרוגרמה לפרויקט.

לאחר קבלת הפרוגרמה, המועצה התקשרה עם חברה אדריכלית (עצמון) לצורך הכנת תכנית אב לקאונטרי קלאב. לביקורת נמסר כי כחודש לפני מועד הבדיקה נחתם חוזה בין החברה האמורה לבין המועצה, כאשר החברה הכלכלית לא היתה צד לחוזה.

מנכ"ל החברה הכלכלית הסביר לביקורת, כי תכנית האב התקבלה במייל במשרדי החברה מספר ימים לפני מועד הבדיקה, והוא ריכז את הטיפול בנושא לבקשת ראש המועצה, מבלי שהחברה קיבלה תמורה כלשהי בנושא. לביקורת הוסבר, כי את הקמת הקאונטרי קלאב מלווה צוות היגוי בראשות חבר מועצה (המכהן כממלא מקום ראש המועצה) ובצוות ההיגוי משתתפים גם ראש המועצה, תושבים מאפרת, ומנכ"ל החברה הכלכלית.

14.2 פיתוח אזור תעשייה סמוך לשכונות רימון ותאנה

מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי הוא פועל לפיתוח אזור תעשייה שאינו מנוצל בסמוך לשכונות התאנה ורימון. לדבריו, הפעילות בנושא כללה פרסום מודעות בעיתונות הארצית ובעיתון המועצה לקבלת פניות מיזמים להקמת מפעלים במקום.

במהלך הביקורת נמסר למבקר, כי התקבלה פנייה מיזם המעוניין להקים במקום תחנת כוח באמצעות דלק ירוק המופק מצמחים, והנושא הוצג במליאת המועצה.

14.3 הקמת מחסני מועצה ועמדת תדלוק בגבעת הדגן

מנכ"ל החברה הכלכלית מסר לביקורת, כי בכוונת החברה להקים מתחם בכניסה לגבעת הדגן בה יוקמו מחסנים עבור המועצה, ותחנת דלק שתופעל על ידי זכייין.

מנכ"ל החברה ציין כי הנושא נמצא בבדיקה ראשונית של היתכנות מעשית וכלכלית, והנושא טרם תוקצב וטרם אושר בדירקטוריון. לדבריו, המועצה ממתינה לקבלת הסכם חכירה מהמינהל האזרחי ביו"ש לקרקע בגבעת הדגן, והוא כבר פנה לקבלת הצעת מחיר מאדריכל מסוים לתכנון המתחם.

14.4 מתחם לפינוי עודפי עפר מאתרי בניה

במועד הביקורת נבדקה היתכנות להפעלת מתחם לפינוי עודפי עפר מאתרי בניה בין גבעות הזית והדגן ביישוב. מנכ"ל החברה הסביר לביקורת כי במקום מתוכנן לקום פארק תיירותי גדול, אך כיום השיפועים הטופוגרפיים חדים מידי וקיים צורך לבצע מילוי עפר. לדבריו, הרעיון הוא לנצל את הצורך האמור לצורך הפקת רווחים מהפניית קבלנים המחפשים אתר מוסדר לשפיכת עודפי עפר.

מנכ"ל החברה מסר לביקורת, כי כשנה לפני מועד הבדיקה נערכה פניה בנושא למשרד הביטחון ולקמ"ט ארכיאולוגיה, אך עד עתה טרם התקבלו האישורים הנדרשים להפעלת אתר שפיכה במקום.

14.5 פרסום פעילויות מתוכננות

במועד עריכת הביקורת, פורסמו באתר האינטרנט של המועצה 19 תחומים בהם מתוכננות פעילויות של החברה הכלכלית. הביקורת ביקשה לקבל הסברים ממנכ"ל החברה לגבי הפעילות שבוצעה או המתוכננת להתבצע, בכל אחד מהתחומים שפורסמו לידיעת הציבור. להלן עיקרי ההסברים שנמסרו לביקורת לגבי כל אחד מהתחומים:

1. שיווק תכניות סלולר נוספות המותאמות לתושבי היישוב והאזור.
מנכ"ל החברה הכלכלית ציין כי פעילות זו נעשית באופן בשוטף.
2. ייזום בניה ותשתיות, למסחר ומגורים בשכונות הזית, תאנה, תמר, דקל, ודגן.
מנכ"ל החברה ציין שנערכה בדיקת היתכנות לגיבוש קבוצת רכישה למע"ר בזית וגם של מגרשים בתמר ובדגן.
3. קידום מיזמים "ירוקים" ומחוללי הכנסה (מים, חשמל, אשפה).
מנכ"ל החברה ציין כי הנושא אינו רלוונטי.
4. התקנת קולטים סולאריים לייצור חשמל על גגות מבנים ציבוריים (בתי ספר, מתנ"ס, בתי כנסת) - ביצוע והיתכנות לגגות נוספים של מבני ציבור - מנכ"ל החברה ציין כי פעילות זו נעשית באופן בשוטף.
5. הפעלת ירידי שוק איכרים - המנכ"ל ציין כי הנושא אינו רלוונטי.

6. פרסום ושילוט חוצות.
- מנכ"ל החברה ציין כי הפרויקט אינו עובד עפ"י התכנית המקורית עקב הגשת התנגדויות של תושבים לפרסום בשלטי החוצות.
7. יצירת "קבוצות רכישה" - קניות מרוכזות ושירותים חדשים.
- מנכ"ל החברה ציין שמתבצעת פעילות בנושא, למשל בתחום המשכנתאות, ובעבר הדבר נעשה בתחום הקולטים הסולאריים.
8. תיירות - יזמות לבניית מתקני תיירות ונופש - צימרים, מסעדות, יקבים, וכו'. - מנכ"ל החברה ציין שהנושא אינו רלוונטי.
9. תיירות - יצירת מסלולי טיולים ו"מרכז מבקרים" על בסיס אמת המים והפירים בגבעת הדגן. - המנכ"ל ציין שהנושא אינו רלוונטי.
10. הפעלת מוקד הביטחון כמוקד אזרחי, להתרעות בזמן פריצות, שריפות ולחצני מצוקה.
- מנכ"ל החברה ציין כי בתחום זה נערכה בדיקת היתכנות ראשונית.
11. הקמת אתר אינטרנט עסקי לפרסום בעלי העסקים באפרת והאזור.
- מנכ"ל החברה ציין כי נעשה שימוש בפלטפורמה של אתר המועצה ומתקבל תשלום עבור השכרת שטחי פרסום באתר.
12. ייזום הקמת מרכז ספורט ובריאות (בריכה, מכון כושר, ספא, חדרי חוגים). - מנכ"ל החברה ציין את הפעולות שנערכו להקמת הקאונטרי קלאב בגבעת הזית.
13. ייזום בניית תחנת דלק באפרת צפון.
- המנכ"ל ציין כי נערכה בדיקת היתכנות ראשונית בנושא.
14. ייזום בניה ופיתוח באזור התעשייה בפאתי שכונת הרימון.
- מנכ"ל החברה ציין כי התקבלה פניה מיזם שנמצאת בשלבי בדיקה.
15. ייזום ובניית מרכז מסחרי – המע"ר בזית.
- מנכ"ל החברה ציין כי נערך מכרז בנושא שלא הוגשו אליו הצעות.
16. בחינת מקומות תעסוקה חדשים - איתור יזמים (ציבוריים ופרטיים) וסיוע בהקמת הפעילויות. - המנכ"ל ציין שנערכה פעילות בנושא, למשל בהקמת מועדון נטוורקינג וארגון הרצאה על שיווק ופרסום במסגרת ערב עיון לבעלי עסקים.

17. בחינת סיוע לפיתוח עסקים קטנים (ייעוץ, הלוואות, מענקים) - שיתוף פעולה עם מט"י (מרכז טיפוח יזמות עסקית).
מנכ"ל החברה ציין שהחברה התקשרה עם מט"י יו"ש באריאל, לצורך קבלת ייעוץ עסקי של החברה.
18. השקעה בחממה הטכנולוגית "מופ"ת ביהודה" בשיתוף קרית ארבע, הר חברון וגוש עציון.
המנכ"ל ציין כי ההשקעה בחממה הטכנולוגית מתבצעת, כפי שהוסבר לעיל.
19. שיתופי פעולה עם חברות לפיתוח שכנות - ירושלים, גוש עציון, קרית ארבע, בית"ר עילית.
מנכ"ל החברה ציין שנעשה ניסיון לשיתוף החברה הכלכלית לפיתוח גוש עציון בהקמת תחנת מוניות באפרת, ובנוסף מתבצע שיתוף עם 4 חברות כלכליות בנושא החממה הטכנולוגית מופ"ת ביהודה שנמצאת באזור התעשייה גוש עציון ובהר חברון.

הביקורת ממליצה לעדכן באופן שוטף את המידע המופץ לציבור באתר האינטרנט של המועצה, לגבי הפעולות המתוכננות של החברה הכלכלית.

מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ההמלצה תבוצע.

עוד מומלץ, שמנכ"ל החברה יגיש מידי רבעון לחברי הדירקטוריון ולמליאת המועצה דוח עדכני לגבי הפעולות שבוצעו או אמורות להתבצע ברבעון הקרוב, בכל אחד מהתחומים שפורסמו לציבור.

מנכ"ל החברה ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי הדיווח השוטף נעשה באופן מסודר בישיבות הדירקטוריון.

15. מעקב אחר תיקון ליקויים שצוינו בדוח משרד הפנים

בחודש ספטמבר 2012 הוגש ע"י רו"ח שמונה ע"י האגף לתאגידי עירוניים במשרד הפנים, דוח על ההתנהלות הכספית והמינהל התקין של החברה הכלכלית בשנת 2010.

הדוח נשלח למועצה ע"י מנהל האגף האמור, בצירוף מכתב נלווה בו צוין כי יש להביא את הדוח לדיון בפני דירקטוריון החברה הכלכלית ובפני מליאת המועצה, ולנקוט בצעדים המתבקשים לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם.

המועצה התבקשה להעביר דיווח מפורט למשרד הפנים לגבי הפעולות שננקטו עד ליום 21.3.13, בצירוף פרוטוקול הישיבה בה התקיים דיון בדוח האמור במליאת המועצה ובדירקטוריון החברה הכלכלית.

הביקורת העלתה, כי הדוח האמור נדון בישיבת ועדת ביקורת של החברה הכלכלית מיום 26.2.13, בישיבת דירקטוריון החברה מיום 18.4.13, וכן בישיבת מליאת המועצה מיום 21.4.13.

בתאריך 23.4.13, בעקבות בקשת ראש המועצה, שלח מנכ"ל החברה למנהל אגף לתאגידי עירוניים במשרד הפנים דיווח לגבי הפעולות שננקטו בעקבות קבלת הדוח האמור, בצירוף פרוטוקולים מהישיבות בהן נדון הדוח. בנוסף, צורף לדיווח עותק מדוח הרו"ח, בו הוספו (בפונט בצבע אדום) ההסברים והתגובות של החברה לממצאי הדוח.

הביקורת ערכה בדיקת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות שצוינו בדוח הרו"ח האמור. פרטי הממצאים רוכזו בטבלה להלן:

**טבלת מעקב אחר תיקון ליקויים ויישום המלצות
שצוינו בדוח רו"ח מטעם משרד הפנים**

ממצאי ביקורת המעקב והמלצות הביקורת	עיקרי הליקויים וההמלצות שצוינו בדוח רו"ח משרד הפנים	נושא
<p>חתימתו של הממונה על אזור איו"ש דאז, מר בני ריקרדו, מופיעה בעמוד האחרון של תקנון החברה. עד למועד הביקורת לא התקבל אישור שר הפנים להקמת החברה. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי צו המועצות אינו חל על החברה, והממונה על מחוז יו"ש הוא המוסמך לאשר את הקמת החברה, ואישורו מופיע, כאמור, בעמוד האחרון של התקנון.</p>	<p>לא קיים אישור שר הפנים להקמת התאגיד בניגוד לאמור בצו המועצות המקומיות. מומלץ כי החברה הכלכלית תקבל את אישור שר הפנים להקמת החברה.</p>	<p>אסדרה</p>
<p>עד למועד הביקורת לא נעשתה פנייה למשרד הפנים לצורך קבלת האישור לשינויים שנעשו בתקנון להגדלת הון המניות של החברה. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי לא נדרש אישור שר הפנים אלא אישור הממונה על היישובים ביו"ש, ובעקבות הדוח תפנה החברה לקבלת אישור הממונה. עד למועד הביקורת, טרם התקבל בחברה אישור הממונה.</p> <p>מומלץ לפנות לממונה על היישובים ביו"ש לצורך קבלת אישור לשינויים שנעשו בתקנון החברה להגדלת הון המניות הרשום של החברה.</p>	<p>לא קיים אישור של שר הפנים לשינויים שנעשו בתקנון החברה להגדלת הון המניות הרשום של החברה, בניגוד לאמור בתזכיר החברה.</p>	
<p>עד למועד הביקורת החברה לא החילה על עצמה בתקנונה את הוראות נוהל אסדרת חברה עירונית בדבר סעיפים שיש לכלול בתקנון, לרבות הוראות בנושאים שצוינו בדוח הרו"ח. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, שנוהל אסדרת חברה עירונית אינו חל על חברות כלכליות ביו"ש, ואין סיבה שהחברה תפעל לפי הנוהל, הכרוך בהשקעת משאבים שאין אותם לחברה.</p> <p>לדעת הביקורת, נוהלי משרד הפנים, ובכלל זה נוהל אסדרת חברה עירונית, חלים על כלל הרשויות המקומיות, כולל ביו"ש, ולפיכך על החברה הכלכלית לפעול על פיהם. יתרה מכך, גם אם החברה היתה מקבל פטור מהחובה לפעול על פי הנוהל האמור, מן הראוי היה שתחיל על עצמה את הנוהל באופן וולונטרי, במטרה להסדיר את פעילותה ולקדם כללי מינהל תקין.</p> <p>מומלץ לכלול בתקנון החברה את הסעיפים שנקבעו בנוהל, לרבות הוראות בדבר הגבלה על קבלת אשראי, החלת דיני מכרזים החלים על המועצה, הגבלה על תנאי קבלה לעבודה ותנאי העסקה של עובדים, כללי ניגוד עניינים והעסקת קרובי משפחה, מינוי מנכ"ל ועובדים בכירים, כללי דיווח, ונושאים נוספים כמפורט בדוח.</p> <p>מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי החברה נערכת לאישורו של תקנון חדש עפ"י המלצות משרד הפנים.</p>	<p>מומלץ כי החברה תחיל על עצמה בתקנונה את הוראות נוהל אסדרת חברה עירונית בדבר סעיפים אותם יש לכלול בתקנון, לרבות הוראות בדבר: הגבלה על קבלת אשראי, החלת דיני המכרזים החלים על רשויות מקומיות על פעילות התאגיד, הגבלה על העברת זכויות במקרקעין, הגבלה על השימוש בכספי תמורה ממכירת מקרקעין שהועברו לחברה על ידי המועצה המקומית, הגבלה על תנאי קבלה לעבודה ותנאי העסקה של עובדים, כללי ניגוד עניינים והעסקת קרובי משפחה, מינוי מנכ"ל ועובדים בכירים, כללי דיווח למועצה המקומית על פעילות החברה, הגבלה על תמיכה במוסדות ציבור, וזכויות ההצבעה של המועצה המקומית במוסדות החברה</p>	

ממצאי ביקורת המעקב והמלצות הביקורת	עיקרי הליקויים וההמלצות שצוינו בדוח רו"ח משרד הפנים	נושא
<p>עד למועד הביקורת, החברה לא החילה על עצמה בתקנונה את הוראות חוזרי מנכ"ל בנושא כח אדם ושכר. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי חוזרי מנכ"ל משרד הפנים אינם חלים על החברה.</p> <p>מומלץ לכלול בתקנון החברה גם את ההוראות שנכללו בחוזרי מנכ"ל בנושא כח אדם ושכר.</p> <p>מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיטת הדוח, כי החברה נערכת לאישורו של תקנון חדש עפ"י המלצות משרד הפנים.</p>	<p>מומלץ כי החברה תחיל על עצמה בתקנונה את ההוראות שנכללו בחוזרי מנכ"ל בנושא כח אדם ושכר.</p>	
<p>ראה התייחסות לעיל.</p>	<p>מומלץ כי החברה תפעל בהתאם לנוהל אסדרת חברה עירונית בקשר למינוי מנכ"ל ועובדים בכירים.</p>	
<p>בתגובה שנשלחה למשרד הפנים צוין, כי בשנת 2012 יתווסף ביאור בדבר עסקאות עם צדדים קשורים.</p> <p>הביקורת העלתה שהחברה כללה בדוחותיה הכספיים ביאורים בדבר העברות כספיות בין החברה לבין המועצה בשנת הדוח.</p>	<p>מומלץ כי החברה תכלול בדוחותיה הכספיים ביאור בדבר העברות כספיות בין החברה למועצה בשנת הדוח.</p>	<p>דיווח כספי</p>
<p>נמצא כי בדוחות הכספיים לשנים 2011 ו - 2012 צוינו שמות החותמים על הדוח, כפי הנדרש.</p>	<p>מומלץ לציין את שמות החותמים בדוחות הכספיים.</p>	
<p>בדוחות הכספיים לשנים 2011 ו - 2012 לא ניתן גילוי למקבלי השכר בחברה. בתגובה שנשלחה למשרד הפנים צוין כי הדבר לא שייך לדוח הכספי, וישנם רק 4 עובדים בחברה.</p> <p>הביקורת ממליצה שהחברה תתן גילוי בדוחותיה הכספיים גם לעובדים המקבלים שכר, כפי שהומלץ בדוח הרו"ח.</p>	<p>מומלץ כי החברה תיתן גילוי בדוחותיה הכספיים לחמשת מקבלי השכר בחברה.</p>	
<p>בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי כחלק מהביקורת על הדוחות הכספיים נוהג משרד הרו"ח לפנות ליועץ המשפטי של החברה לקבלת מידע בדבר שעבודים וערבויות, ובדבר תביעות משפטיות תלויות שעומדות כנגד החברה. עוד צוין, כי הביקורת על הדוחות לשנת 2010 נעשתה ע"י רו"ח אחר לאחר שהחברה החליפה רו"ח בשנת 2011.</p>	<p>מומלץ להנחות את רואה החשבון של החברה להקפיד על קבלת אישור יועץ משפטי על ערבויות, שעבודים, תביעות משפטיות ותביעות תלויות.</p>	

ממצאי ביקורת המעקב והמלצות הביקורת	עיקרי הליקויים וההמלצות שצינו בדוח רו"ח משרד הפנים	נושא
<p>הביקורת העלתה כי בדוחות הכספיים של החברה לשנים 2011 ו - 2012 לא נכללו ביאורים בדבר אירועים לאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום הדוח. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי הביאור שייך רק אם קרה אירוע שמצריך גילוי, ולא בכל מקרה, וכך תמשיך החברה לפעול.</p> <p>מומלץ שהחברה תכלול בדוח הכספי גם ביאור בדבר אירועים לאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום הדוח, כפי שהומלץ בדוח הרו"ח.</p> <p>מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי ההמלצה מבוצעת בפועל בימים אלו.</p>	<p>מומלץ כי החברה תכלול בדוחותיה הכספיים ביאור בדבר אירועים לאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסומו.</p>	
<p>בתגובה ששלח מנכ"ל החברה הכלכלית למשרד הפנים צוין, כי הוחל בניהול תיקי עובדים באופן תקין. לביקורת נמסר כי החברה מנהלת תיקי עובדים באופן מסודר, הכוללים את כל המסמכים הנדרשים.</p>	<p>במשרדי החברה לא נמצאו תיקי עובדים לכלל העובדים. תיקי העובדים שכן מנוהלים אינם כוללים את כל המסמכים בקשר לקליטה והעסקת העובדים.</p>	<p>כח אדם ושכר</p>
<p>בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי הוחל בשמירה מסודרת של הדוחות, ולאחר העברתם להנה"ח הדוחות נשמרים בתיק שכר וכח אדם. הביקורת העלתה כי נערך רישום מסודר בגין היעדרויות מהעבודה באמצעות קליטת דוחות נוכחות של עובדי החברה במערכת הנוכחות והשכר ממוחשבת של המועצה.</p>	<p>בחברה לא נמצאו רישומים בגין היעדרויות מהעבודה של העובדים בתקופה הנבדקת. מומלץ להנחות את הנהלת החברה להקפיד על שמירת דוחות הנוכחות של העובדים.</p>	
<p>במועד תחילת הביקורת, תלושי השכר נערכו ע"י מנהל החשבונות של החברה עפ"י הנחיות שהתקבלו מהחברה, מבלי שהועברו אליו דוחות הנוכחות של העובדים, החיוניים לביצוע בקרה נאותה. במהלך עריכת הביקורת, שונה אופן הכנת תלושי השכר, והוחל להכניס באמצעות מערכת הנוכחות והשכר הממוחשבת של המועצה.</p>	<p>מומלץ להנחות את הנהלת החברה לקבוע נוהל עבודה מלווה בבקורות בתהליך הכנת השכר ואישורו. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי ההליך הקיים היום הינו הנוהל התקין שהחברה מיישמת בפועל.</p>	
<p>בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי החברה אינה מעסיקה עובדים שאינם בתחום אחריותה. במהלך הביקורת לא נמצאו חריגות נוספות בנושא.</p>	<p>בשנים קודמות החברה העסיקה עובדים זמניים בפרויקטים עבור המועצה, כגון: הנחיית ערב עיון, שמירה על פועלים ערבים בתחומי המועצה, סייעת במחלקת קליטה, ומדריכת אמנות בגנים. מומלץ להנחות את הנהלת החברה להימנע מביצוע עבודות שהינן בתחום אחריותה של המועצה, ואינם בתחומי עיסוקה של החברה.</p>	

ממצאי ביקורת המעקב והמלצות הביקורת	עיקרי הליקויים וההמלצות שצינו בדוח רו"ח משרד הפנים	נושא
<p>עד למועד הביקורת, החברה לא החילה על עצמה בתקנונה את חובת עריכת מכרזים. בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי במידה ויושתו על החברות העירוניות ביו"ש התקנות המוחלות על חברות בתוך הקו הירוק, גם החברה תיישם החלטה זו, ועם זאת, בפועל, כל ההתקשרויות שיש עליהן חובת מכרז לפי התקנות, בוצעו על ידי החברה לאחר שנערך מכרז.</p> <p>מומלץ לכלול בתקנון החברה את הוראות צו המועצות בנוגע לחובת עריכת מכרזים, ולהקפיד על אישור ההתקשרויות ע"י ועדת מכרזים של החברה.</p> <p>מנכ"ל החברה הכלכלית ציין בתגובתו לטיטת הדוח, כי החברה נערכת לאישורו של תקנון חדש עפ"י המלצות משרד הפנים.</p>	<p>תקנון החברה אינו כולל התייחסות להחלת חובת עריכת מכרזים בהתאם לתקנות העיריות.</p>	<p>התקשרויות</p>
<p>בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי לאור ההערה, החברה הוסיפה חתימה נוספת.</p>	<p>החוזים בין החברה הכלכלית לחברות סלקום ופלאפון חתומים על ידי מורשה חתימה אחד, בניגוד להרכב זכויות החתימה הנדרש בהתאם להחלטות החברה (חתימת שני בעלי תפקידים).</p>	
<p>בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי עם הרו"ח הנוכחי של החברה נחתם הסכם התקשרות כדין. לביקורת נמסר כי הליקוי תוקן.</p>	<p>החברה לא חתמה על הסכם התקשרות עם רואה החשבון (הקודם) של החברה.</p>	
<p>עד למועד עריכת הביקורת, טרם מונה נציג ציבור כחבר בוועדת מכרזים של החברה.</p> <p>מומלץ שהדירקטוריון ימנה נציג ציבור כחבר בוועדת מכרזים.</p>	<p>מומלץ שדירקטוריון החברה ימנה נציג ציבור כחבר ועדת מכרזים.</p>	
<p>עד למועד הביקורת, טרם הוכן נוהל פנימי בנושא ניהול מכרזים.</p> <p>מומלץ להכין נוהל פנימי בחברה בנושא ניהול מכרזים.</p>	<p>מומלץ כי החברה תאמץ נהלים פנימיים בנושא ניהול מכרזים ותפעל בהתאם לנהלים אלו.</p>	
<p>בתגובה ששלח מנכ"ל החברה למשרד הפנים צוין, כי החברה מקבלת את ההמלצה ומנהלת ספר מכרזים כדין.</p>	<p>מומלץ כי החברה תנהל ספר מכרזים וספר חוזים.</p>	
<p>עד למועד הביקורת, החברה טרם ביצעה התחשבנות עם המועצה בגין השכרת קרוואנים שבבעלות המועצה.</p> <p>מומלץ לבצע התחשבנות בין החברה למועצה בגין השכרת הקרוואנים שבבעלות המועצה.</p>	<p>מומלץ כי החברה תבצע התחשבנות עם המועצה בגין השכרת קרוואנים שבבעלות המועצה.</p>	

הבסיס החוקי לעבודת המבקר

בצו מס' 892 בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה ושומרון) פרק ז' 4 נקבע:

- 66 כה. א) המועצה בהחלטת רוב חבריה, תמנה מבקר פנימי במשרה מלאה למועצה (להלן - המבקר) על פי הוראות צו שירות העובדים, כהגדרתו בסעיף 60.
- 66 כה. ב) היה מספר התושבים בתחום המועצה 10,000 או יותר, רשאי הממונה לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית שלא תפחת מחצי משרה, בתנאי שהשלמת משרתו לא תהיה אלא בעבודת ביקורת ברשות מקומית אחרת, בישראל או באזור, ובאישור הממונה.
- 66 כה. ג) היה מספר התושבים בתחום המועצה פחות מ- 10,000 רשאי הממונה לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית שלא תפחת מרבע משרה ובתנאים האמורים בסעיף קטן (ב).
- 66 כה. ד) המבקר לא יהיה רשאי למלא במועצה תפקיד נוסף על הביקורת, זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים, וזאת אם מילוי תפקיד נוסף כאמור לא יהיה בו כדי לפגוע במילוי תפקידו העיקרי.
- 66 כה. ה) המבקר לא ימלא מחוץ למועצה תפקיד שיש בו או שעלול להיות בו ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר.
- 66 כו. א) לא ימונה אדם למבקר מועצה ולא יכהן כמבקר מועצה אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא יחיד ;
 - (2) הוא תושב ישראל או האזור ;
 - (3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון ;
 - (4) הוא בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או באזור או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו, לעניין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל, או שהוא עורך דין או רואה חשבון ;
 - (5) הוא רכש ניסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת.

(ב) מי שכהן כחבר מועצה לא ימונה למבקר אותה מועצה ולא יכהן ככזה, אלא אם כן עברו עשר שנים מתום כהונתו כחבר מועצה.

(ג) מי שהיה מועמד בבחירות למועצה, לא יכהן כמבקר אותה מועצה, למשך כל תקופת כהונתה של המועצה שהיה מועמד לה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי הממונה לאשר מינוי למבקר המועצה של אדם אשר לא נתמלא בו -

(1) אחד התנאים המנויים בסעיף קטן (א) (4), אם רכש ניסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי כמשמעו בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב - 1992 כפי תוקפו בישראל ;

(2) התנאי שבסעיף קטן (א) (5), אם עבר השתלמות מקצועית שאישר הממונה.

66 כז. (א) ראה הממונה כי המועצה אינה ממנה מבקר, רשאי הוא לדרוש ממנה בהודעה כי תמנה מבקר תוך הזמן הנקוב בהודעה.

(ב) לא מילאה המועצה אחר ההודעה תוך הזמן האמור, רשאי הממונה למנות מבקר למועצה.

66 כח. (א) ואלה תפקידי המבקר :

(1) לבדוק אם פעולות המועצה, לרבות פעולות לפי חוק תכנון ערים, כפרים ובניינים, חוק זמני מס' 79 לשנת 1966, כפי שתוקן בתחיקת הביטחון, נעשו כדין בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירה על טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון ;

(2) לבדוק את פעולות עובדי המועצה ;

(3) לבדוק אם הוראות הנוהל של המועצה מבטיחות קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון ;

(4) לבקר את הנהלת החשבונות של המועצה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי המועצה והחזקת רכושה ושמירתו מניחות את הדעת ;

(5) לבדוק אם תוקנו הליקויים בהנהלת ענייני המועצה שעליהם הצביע המבקר או מי שמכהן כמבקר המדינה בישראל ;

- (ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום המועצה, וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף, אשר המועצה משתתפת בתקציבם השנתי כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב, או משתתפת במינוי הנהלתם (כל אחד מאלה, להלן - גוף מבוקר).
- (ג) בכפוף להוראות סעיף קטן (א) יקבע המבקר את תכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת, לפי -
- (1) שיקול דעתו ;
 - (2) דרישת ראש המועצה לבקר עניין פלוני ;
 - (3) ככל האפשר בהתאם להמלצות ועדת הביקורת ;
- (ד) המבקר יקבע, לפי שיקול דעתו, את הדרכים לביצוע הביקורת.
- (ה) המבקר יכין ויגיש לראש המועצה מידי שנה הצעת תקציב שנתית ללשכתו, לרבות הצעת תקן עובדים. המועצה תדון במסגרת דיוניה בהצעת התקציב השנתי, בהצעת התקציב והתקן של לשכת המבקר, כפי שהגיש המבקר.
- 66 כ.ט. (א) ראש המועצה וסגניו, חברי המועצה, עובדי המועצה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית וחברים ועובדים של כל גוף מבוקר, ימציאו למבקר על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת המבקר דרוש לצרכי הביקורת ויתנו למבקר כל מידע או הסבר שיבקש.
- (ב) למבקר או לעובד שהוא הסמיך לכך, תהיה גישה לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של המועצה או גוף מבוקר.
- (ג) לגבי מידע החסוי על פי דין או תחיקת בטחון, יחולו על המבקר ועל העובדים מטעמו המגבלות הקבועות בדין או בתחיקת הביטחון או לפיהם לגבי המורשים לטפל במידע האמור.
- (ד) עובד של המבקר שאינו עובד מועצה, יחולו עליו לעניין עבודתו האמורה, כל איסור והגבלה החלים על עובדי הציבור שהוא עובד המבקר.

- (ה) לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן המבקר ויהיה רשאי להיות נוכח בכל ישיבה של מליאת המועצה או של כל ועדה מוועדותיה או כל ועדה מוועדותיו של גוף מבוקר. בישיבה שאינה סגורה רשאי להיות נוכח גם עובד מעובדיו של המבקר.
- 66 ל. (א) המבקר יגיש לראש המועצה אחת לשנה דוח על ממצאי הביקורת שערך. בעת הגשת הדוח כאמור, ימציא המבקר העתק ממנו לוועדת הביקורת.
- (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) רשאי המבקר להגיש לראש המועצה ולוועדת הביקורת דוח על ממצאי ביקורת שערך בכל עת שייראה לו או כאשר ראש המועצה או ועדת הביקורת דרשו ממנו לעשות כן.
- (ג) בתוך שלושה חודשים מיום קבלת דוח המבקר, יגיש ראש המועצה לוועדת הביקורת את הערותיו על הדוח וימציא למועצה העתק מהדוח בצירוף הערותיו.
- (ד) ועדת הביקורת תדון בדוח המבקר ובהערות ראש המועצה עליו, ותגיש למועצה לאישור, את סיכומיה והצעותיה, בתוך חודשיים מיום שנמסרו לה הערות ראש המועצה כאמור בסעיף קטן (ג). בטרם תשלים הוועדה את סיכומיה והצעותיה, רשאית היא, אם ראתה צורך בכך, לזמן לדיוניה נושאי משרה של המועצה או של גוף מבוקר, כדי לאפשר להם להגיב על הדוח.
- (ה) תוך חודשיים מן היום שבו הגישה ועדת הביקורת את סיכומיה והצעותיה, תקיים המועצה דיון מיוחד בהם ותחליט בדבר אישור ההצעות.
- (ו) לא יפרסם אדם דוח מן האמורים בסעיף זה, או את תוכנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו למועצה, ואולם רשאים המבקר או ראש המועצה באישור הוועדה, להתיר פרסום כאמור. לעניין סעיף קטן זה, "דוח" - לרבות חלק מדוח ולרבות ממצא ביקורת.
- (ז) הוגש דוח ביקורת למועצה, יעביר ראש המועצה העתק ממנו לממונה. אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכות הממונה לפי סעיף 147.

- 66 לא. (א) ראש המועצה ימנה בהסכמת המבקר, עובדים ללשכת המבקר בהתאם לתקנים שקבע השר ובכפוף להוראות סעיף 61 לתקנון.
- (ב) דין עובדי לשכת המבקר כדין שאר עובדי המועצה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות מהמבקר בלבד.
- (ג) לא יופסק שירותו של עובד לשכת המבקר שלא בהסכמתו של המבקר, אלא בכפוף להוראות סעיף 65 א (1).

בפרק ה' בצו האמור נקבע :

ועדת ביקורת

27. (א) המועצה תבחר מבין חבריה ועדת ביקורת.
- (ב) ראש המועצה וסגניו לא יהיו חברים בוועדת הביקורת.
- (ג) מספר חברי ועדת הביקורת לא יפחת משלושה ולא יעלה על חמישה.
28. (א) אלה תפקידי ועדת הביקורת וסמכויותיה:
- (1) לבדוק אם החלטות המועצה הוצאו לפועל כדין ;
- (2) לבדוק את חשבונות המועצה ולבדוק אם פעולות המועצה נעשו במסגרת התקציב המאושר ;
- (3) לבדוק אם תוקנו הליקויים בהנהלה ובענייני המועצה עליהם הצביעו הוועדה או הממונה בפני המועצה.
- (ב) ועדת הביקורת רשאית לקבל מכל חבר מועצה או עובד המועצה, ידיעות, מסמכים והסברים הדרושים לה למילוי תפקידה.